

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, KOVO – MARCH 24, 2010 • Vol. CI Nr. 56

Kaina 75 c.

Pagerbti Lietuvos kilnaus elgesio laureatai

Vilnius, kovo 23 d. (LTOK info) – Kovo 18 d. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) būstinėje buvo pagerbti ir apdovanoti Lietuvos 2009 m. Kilnaus sportinio elgesio laureatai.

Pagrindinis prizas įteiktas Birutei Užkuraitytei-Statkevičienei. LTOK garbės diplomai skirti Laurynui Misevičiui, Arūnui Bagdonui, Jonui Bragai, Kazimierui Bartkevičiui ir Henrikui Virpšai. Apdovanojimus įteikė LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas, Lietuvos kilnaus elgesio komiteto prezidentas Arvydas Juozaitis, KKSD generalinis direktorius Ritas Vaiginas.

Sporto žurnalistas Artūras Gimžauskas pateikė JAV lietuvių delegacijos vadovo VIII pasaulio lietuvių sporto žaidynėse, kurios vyko Vilniuje, JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Krašto valdybos vicepirmininko sporto reikalams, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos prezidento L. Misevičiaus kandidatūrą už kilnų poelgį – sportinį

Iš kairės: Arvydas Juozaitis, Eugenija Misevičienė, Artūras Poviliūnas, Vida Bandis, Vytautas Maciūnas. **LTOK** nuotr.

džentelmeniškumą, pripažįstant varžovų pranašumą.

Laureatui skirtą LTOK garbės diplomą į užjūrį perduoti maloniai sutiko tuo metu Lietuvoje viešėjęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas

Vytautas Maciūnas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovė Lietuvoje Vida Bandis. Iškilnėse dalyvavo specialiai iš Jungtinių Valstijų atskridusi L. Misevičiaus žmona Eugenija.

PERIODICALS

A. Kubilius su V. Putin kalbės apie vežėjų reikalus ir pigesnes dujas

Vilnius, kovo 23 d. (ELTA) – Premjeras Andrius Kubilius teigia pokalbyje su Rusijos premjeru Vladimiru Putinu temų tikrai nepritrūksiantis.

Pasak jo, šią savaitę Maskvoje vyksiančiame susitikime bus kalbama apie tarpusavio prekybą, Lietuvos vežėjų reikalus, energetiką. Priduriama, kad susitikimo Rusijoje metu bus bandoma susitarti ir dėl mažesnių „Gazprom“ dujų kainų.

Pasak premjero, bus kalbama ir apie galimybę rusiškas dujas pirkti pigiau, nes, anot premjero, dabartinė „Gazprom“ kainų politika yra „visiškai neracionali“.

„Galbūt ieškosime sprendimų, kurie būtų naudingi Lietuvos verslui, bet taip pat ir padėtų tam pačiam ‘Gazprom’ likti patraukliu paslaugų tiekėju“, – sakė A. Kubilius.

Jis pridūrė kalbėsiantis ir apie „Družbos“ vamzdyno uždarymą.

„Nors tai ir Lenkijos verslo reikalas, tačiau visi suprantame, kad ‘Družbos’ naftotiekis buvo uždarytas ne dėl kokių nors technologinių nesklandumų“, – sakė A. Kubilius.

A. Kubiliaus teigimu, jo retorika Rusijos atžvilgiu visiškai nepasikeitė. „Esame saky, kad Lietuva yra suinteresuota gerais santykiais su Rusija. Bet tie geri santykiai su Rusija visų pirma priklauso nuo pačios Rusijos. Antra, vienas svarbiausių Lietuvos

užsienio politikos tikslų yra strateginio saugumo erdvėje (Baltarusija, Ukraina, Moldavija, Gruzija) tarp mūsų ir Rusijos užtikrinimas“, – sakė A. Kubilius.

Pasak jo, tai kad Rusijos prezidentas D. Medvedev pernai pasmerkė Stalin režimo nusikaltimus, o Rusijos ir Lenkijos premjerai kartu aplankė Katynės paminklą, reiškia ir tam tikras teigiamas permainas pačioje Rusijoje.

Lietuvoje prasidėjo pavasarinis polaidis

Vilnius, kovo 23 d. (BNS) – Jonavos rajone Neryje planuota ledų sangrūdų sprogdinimo operacija atšaukta, kadangi pajudėjo ledai.

Neries upėje susidarius ledų sangrūdai, pakilęs vanduo užliejo netoliese esančią sodų bendriją „Žilvitis“, kai kuriuose gyvenamuosiuose namuose vandens lygis siekė pusmetrį–metrą.

Dėl polaidžio išsiliejus kai kurioms upėms, iš apsemtų vietovių visoje Lietuvoje nuo savaitgalio iki šiol iškeldinta per 100 žmonių. Pastarosiomis dienomis sudėtingiausia padėtis buvo kai kuriuose Kauno ir Tauragės rajonų kaimuose bei Joniškėje.

Prasidėjus pavasariniam polaidžiui ir iškilus grėsmei, kad kai kurie keliai gali būti nepataisomai sugadinti, visoje šalyje ribojamas krovininių automobilių eismas labiausiai pažeidžiamais keliais. Apribojimai paprastai galioja iki gegužės mėnesio vidurio.

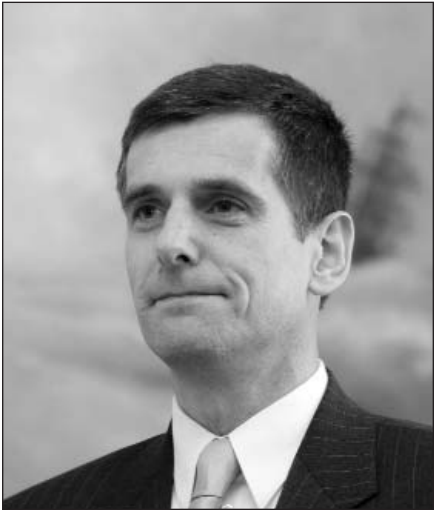
Numatoma, kad didžiosiose Lietuvos upėse vandens lygis kyla ir artimiausiu metu dar kils, o Nemuno žemupyje ledonešio ir potvynio laukiama po poros dienų.

Valstybės saugumo departamento vadovu siūlomas Gediminas Grina

Vilnius, kovo 23 d. (President.lt) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė dekretą, kuriuo Seimui tvirtinti į Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovus teikiama Antrojo operatyvinių tarnybų departamento (AOTD) prie Krašto apsaugos ministerijos direktoriaus pavaduotojo pulkininko leitenanto Gedimino Grinos kandidatūra.

Prezidentės teigimu, G. Grinos patirtis žvalgybos ir kontržvalgybos, tarptautinio bendradarbiavimo ir diplomatinėje srityse gali būti vertinga pertvarkant ne tik VSD, bet ir visą šalies žvalgybos sistemą.

Nuo 2005 m. AOTD direktoriaus pavaduotojo žvalgybai pareigas einantis G. Grina anksčiau yra buvęs Lietuvos Respublikos gynybos atašė JAV ir Kanadai, studijavęs JAV Nacionalinio gynybos universiteto Informacijos išteklų valdymo koledže bei stažavęsis įvairiose NATO ir užsienio valstybių karinėse mokyklose. Už nepriekaištingą tarnybą ir karinių santykių tarp Lietuvos ir JAV stiprinimą 2005 m. buvo apdovanotas JAV Legiono ordinu, anksčiau už

Gediminas Grina.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr. pasižymėjimą tarnyboje apdovanotas Lietuvos kariuomenės ir NATO medaliais.

Susitikusi su kandidatu į VSD vadovus, prezidentė pabrėžė būtinumą objektyviai įvertinti padėtį departamente, depolitizuoti jo veiklą ir užtikrinti, kad būtų tinkamai vykdomi Valstybės gynimo tarybos suformuluoti reikalavimai.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Pas Washington, DC akademikus. Svečiai iš Čikagos (p. 2)
- Iš katalikų reikalaujama daugiau? (p. 3, 9)
- K. Girniaus skiltis (p. 3, 9)
- Du JAV lietuviai... (p. 4, 9)
- JAV sveikatos įstatymas priimtas – kas mūsų laukia toliau? (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Kaip Dievas mane saugojo (p. 8–9)
- Pasveikinkime savo giminaičius ir draugus lietuviška dovana (p. 10)
- Laisvės alėjos metamorfozės (3) (p. 11)

Valiutų santykis

1 USD — 2.56 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-23-10

Redakcijos žodis

Kovo 22 d. posėdžiavusi Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos komisija (LŽLEK) dienraštį „Lietuvos žinios“ priskyrė etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų grupei ir pripažino neetišku leidiniu. Kaip teigia LŽLEK narys Linas Slušnys, „Lietuvos žinios“ iki kovo 8 d. išspausdino 5 straipsnius, kurie buvo pripažinti neetiškais. Tam, kad leidinys būtų pripažintas neetišku, užtenka 2 ar daugiau neetiškų straipsnių. L. Slušnys teigė, kad LŽLK istorijoje tai yra antras atvejis, kai visas leidinys pripažįstamas neetišku. Anksčiau į tokių leidinių grupę buvo patekusios „Vakaro žinios“ ir „LT“. Priskyrimas prie neetiškų leidinių galioja vienerius metus. Nors Komisijos sprendimas yra tik moralinis, šiuo metu greičiau bausti draudžia įstatymai, L. Slušnys įsitikinęs – jis aiškiai nurodo, kad taip rašyti ir elgtis negalima.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaite

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaite
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Pas Washington, DC akademikus

Prasidėjo nauji metai ir darbai. Nors lauke krito snaigės, sausio 30 dieną Washington, DC akademikai ir svečiai susirinko pas sesę Gintą Remeikytę-Gedo į sueigą. Tarp svečių buvo Akademikų centro valdybos pirmininkas Vytenis Kirvelaitis, atvykęs iš Čikagos.

Pasivašinę skanumynais, dalyviai susėdo pasiklausyti labai įdomaus pokalbio. Visai neseniai pasirodė mūsų nario, fil. Vyliaus Leskio straipsnis „Forest Brothers 1945: The Culmination of the Lithuanian Partisan Movement, buvo išspausdintas „Baltic Security & Defense Review“. Sueigos metu brolis Vylis pristatė savo temą: apibūdino ir iš-

nagrinėjo Lietuvos partizanų kovos strategiją, jų prisitaikymą, pasisekimus, trūkumus, įvykius ir pasekmes.

Paskaitai pasibaigus, akademikai tolimesnį sueigos laiką paskyrė ateities veiklos planams. Kovo mėnesį vyks Kaziuko mugė, o balandžio mėnesio 16–18 d. Washington, DC planuojamas svarbus Akademikų suvažiavimas, į kurį suvažiuos nariai iš įvairių vietovių. Bus ypatinga proga visiems pabendrauti, aptarti ateitį ir atnaujinti savo pažadus. Washington, DC akademikai maloniai laukia ir kviečia visus!

Sesė Laura Lauciūtė

Svečiai iš Čikagos

Filisterių skautų sąjungos pirmininkė, fil. Svajonė Kerelytė ir Akademinio skautų sąjungos pirmininkas, fil. Vytenis Kirvelaitis aplankė Cleveland Akademikų skyriaus pirmąją šių metų sueigą.

S. Kerelytė labai džiaugėsi gausiu clevelandiečių dalyvavimu sueigoje, jų veikla bei entuziazmu. V. Kirvelaitis įdomiai vedė dalyvių susipažinimą. Abiejų pirmininkų lankymosi tikslas – palaikyti gyvą ryšį su įvairių miestų skyriais ir juos informuoti apie Akademinio skautų sąjungos ateities planus.

Visiems skyriams labai svarbu ruošti kandidatus. Studijuojantis jaunimas yra išsiblaškęs po įvairius universitetus, tad tradicinės sueigos sunkiai įgyvendinamos. Jau yra įsteigta internetinė svetainė kandidatams ruošti. Joje galima rasti pa-

mokas (modules) su įvairių temų aprašymais, kurias stojantys kandidatai galės peržiūrėti. Tai būtų tik viena programos dalis, antroji būtų akivaizdinės sueigos, kurios papildytų pasirengimą. Labai džiaugiamės, kad toks reikalingas ir praktiškas projektas yra paruoštas, jis tikrai palengvins skyrių veiklą.

Akademiniis skautų sąjūdis šiais metais rengia visuotinį narių suvažiavimą, kuris įvyks š. m. balandžio 16–18 d. „Doubletree Hotel“, Crystal City, Washington, DC. Suvažiavimo šūkis: „Atnaujink savo pasižadėjimą!“ Visi nariai yra kviečiami dalyvauti.

Cleveland Akademikų skautų valdybą sudaro: filisteriai dr. S. Matas, Mylita Nasvytienė ir Danutė Liaubienė.

s. fil. Irena Gedrienė

Pirmoje eilėje: Irena Gedrienė, Vytenis Kirvelaitis, Danutė Liaubienė ir Vaiva Mildažienė. Antroje eilėje: Algis Gedris, Vincas Taraška, Rasa Taraškienė, Marytė Puškorienė, Svajonė Kerelytė, Amanda Muliolienė, Rimgailė Nasvytienė, dr. Rauda Gelažienė ir dr. Giedrė Matienė. Trečioje eilėje: Jurgis Šenbergas, dr. Stepas Matas, Edis Kižys, Algirdas Muliolis, Jonas Totoraitis ir Rimas Minčūnas.

Donato Nasvyčio nuotr.

Cleveland ASS skyriaus pranešimas

Š. m. balandžio 10 d. 7 val. v. šv. Kazimiero parapijos salėje – koncertas „PAVASARĮ SUTINKANT“

(sol. Virginija Muliolienė)

Įėjimo auka: 15 dol. Jaunimui iki 18 m. – nemokamai.

Rengia Akademiniis skautų sąjūdis Cleveland skyrius

Ad Meliorem!
fil. Mylita Nasvytienė

DĖMESIO!
DĖMESIO!
DĖMESIO!

Visi Akademinio sąjūdžio nariai, esate kviečiami dalyvauti Akademinio skautų sąjūdžio 2010 m.

visuotiniame suvažiavime „Atnaujink savo pasižadėjimą“, kuris įvyks

2010 m. balandžio mėn. 16–18 dienomis „Doubletree Hotel“, Crystal City, Washington, DC

Ruošiama įdomi suvažiavimo programa! Ad Meliorem!

Laukiame visų!

Daugiau informacijos rasite:

www.skautai.net, Akademikų puslapyje arba parašę adresu: 2010@comcast.net

Akademinio skautų sąjūdžio Centro valdyba

broli.skautai.net

skaitytojų konkursas

Kas mėnesį rasite naujų žinių Brolijos tinklalapyje (<http://broli.skautai.net>), o nuo š. m. vasario iki lapkričio mėnesio ten rasite klausimų ir uždavinių iš Brolijos pažangumo programos. Visi LSS nariai gali dalyvauti. Siųskite savo atsakymus į Brolijos vado pašto dėžutę (tomasmya@gmail.com) iki mėnesio galo.

Dalyviai gaus taškų, o gale metų pranešime, kas laimėjo.

Vasario mėnesio laimėtojai:

Prityrusių skautų:

Teriukas Petry – 15 taškų
Suaugusių: Donatas Ramanauskas (Bro D) – 15 taškų

Aplankykite kovo mėnesio tinklalapį (<http://broli.skautai.net>) ir dalyvaukite skaitytojų konkurse!

IŠ KATALIKŲ REIKALAUJAMA DAUGIAU?

MYKOLAS DRUNGA

Šįkart Vakarų spaudos apžvalgoje tema, kuri iš rimtų laikraščių puslapių nedingsta jau porą savaičių. Ji labai skaudi, apie ją daugeliu atžvilgių sunku rašyti, bet nereiktų dėl jos ir tylėti, kol problema neišspręsta.

Kovo 14-ąją Vokietijos dienraštis „Welt“ rašė: „Nusižengimai, kurie paliečia moralinį visuomenės branduolį, tik tada tampa viešų diskusijų tema, kai nuo jų praeina daug laiko, kai jie nebeatrodo degantys, kai jie atsidūrę ant nugrimzdimo į istoriją ribos. Kasdien didėjantis skaičius piktnaudžiavimo vaikais atvejų, apie kuriuos pastarosiomis savaitėmis pranešama, atrodo, įeina kaip tik į šią kategoriją. Tik tada, kai kaltininkai jau nuo scenos nulipo, galima viešai nagrinėti nusižengimus ir nusikaltimus, kurie jų aukoms siejasi su didele gėda. Vokiškoji pavaldinio tradicija akivaizdžiai dar nesibaigė. O seksualinė revoliucija, kurios daug kartų šaukiamasi, gal dar visai neįvyko“, – kiek mįslingai rašė konservatyvusis Berlyno ir Hamburgo dienraštis.

O laikraštis „Bild“, tiesa, bulvarinis, tačiau Vokietijoje, iš kur sklinda daugiausia pranešimų apie tokius atvejus, labai populiarus, aną sekmadienį rašė: „Galima į Vokietijos vyskupų pažadą šį klausimą ištirti iki dugno ir nieko nevyniojant į vatą pasižiūrėti skeptiškai. Per daug jau žinojusiųjų per ilgai nieko nedarė ir tylėjo. Tačiau vieno dalyko Vokietijos politikai turėtų privengti – tai, kad ir geravališkais patarimais spausti popiežių Romoje, lyg renkantis žodžius ir judesius, kurie lems Bažnyčios ateitį, svarbu tik greitis. Vis dėlto klaidinga ir ta nuomonė, kurią kai kurie politikai viešojoje diskusijoje perša – kad kai tik Vokietijos prokuratūros ir teismai tas bylas perims, tada viskas vėl bus gerai. Ar jau pamiršta, kaip dažnai seksualiniai piktdariai su prastomis pasitaikymo prognozėmis vėl paleidžiami į laisvę, kad nuskriaustų dar daugiau aukų? Dėl groteskiškų įstatymo spragų teisėjams kartais neliuko kito pasirinkimo.“

Pasak Paryžiaus dienraščio „Monde“, „niekas nemano, kad celibato panaikinimas taps stebuklingu vaistu pedofilijai gydyti. Daugumoje atvejų vaikų seksualinis išnaudojimas vyksta šeimos rate arba lavinimo įstaigose bei draugijose, kurios visiškai pasaulietiškos. Tačiau religijose, kuriose yra vedusių kunigų, niekada nebuvo tokio masto nusižengimų. Katalikų Bažnyčia turėtų savo seksualumo sampratą permąstyti. Todėl su pagrindu atnaujinamos diskusijos dėl celibato.

Iš popiežiaus Benedikto XVI nelauktina jokios pažangos, nes jis jau kategoriškai pasisakė prieš vedusių vyrų išventinimą į kunigus. Vis dėlto Bažnyčia nestovi anapus pasaulio. Jei ji nori prisitaikyti prie šių laikų humanizmo, jai būtų ne pro šalį su šiuo anachronizmu baigti“. Taip rašė pasaulietiškas ir nebūtinai Bažnyčiai draugiškas Prancūzijos laikraštis, tačiau panašiai pasisakė ir šveicaras teologas, kunigas Hans Küng.

Kaip kovo 17 d., trečiadienį, pra-

nešė Šveicarijos žinių tinklapis „swissinfo“, katalikų disidentu laikomas į pensiją pasitraukęs žymus teologas pasmerkė tai, kaip Bažnyčia žiūrėjo į dešimtmečių senumo seksualinius skandalus, pavadindamas tai „katastrofiškomis praktikomis“. „Padorumas reikalauja, kad pagrindinis asmuo, atsakingas už šitų atvejų nutylėjimą, būtent Joseph Ratzinger, pareikštų savo asmenišką mea culpa“, – kalbėjo H. Küng dienraščiui „Süddeutsche“.

Pasak šveicarų tiklalapio, vėliausius iš Vokietijoje kilusių nusiskundimų dėl piktnaudžiavimo pateikė buvę vienos elitinės Romos katalikų mokyklos Berlyne auklėtiniai, o vien popiežiaus gimtojoje Bavarijoje daugiau nei šimtas buvusių mokinių skundėsi dėl fizinio ar lytinio piktnaudžiavimo. H. Küng apibūdino Bažnyčios vadovus kaip piktnaudžiavimo bendrininkus. „Apginti kunigus vyskupams atrodė svarbiau negu apsaugoti vaikus“, – sakė jis ir ragino vėl apsvarstyti kunigų celibatą.

Pažymėtina, kad 81-erių metų H. Küng yra Tiubingeno universiteto ekumeninės teologijos profesorius emeritas, tačiau nuo 1979 m. jam Vatikanas uždraudė dėti katalikų teologiją, nepaisant to, kad jis buvo vienas ryškiųjų II Vatikano Susirinkimo teologų. Vis dėlto jis neekskomunikuotas ir jam toliau leidžiama eiti kunigo pareigas.

Pasak dienraščio „Berliner Zeitung“, „be abejo, popiežius Benediktas XVI įvardijo visokią piktnaudžiavimą kaip ‘šlykštų nusikaltimą’. Tačiau to jau nebepakanka. Iš popiežiaus aiškių žodžių ir atsiprašymo laukia ne tik milijonai tikinčiųjų visame pasaulyje, bet visų pirma aukos, kurios savo traumas velka beveik visą gyvenimą ir tik dabar, dešimtmečiams praėjus, drįsta išeiti į viešumą. Bažnyčia pagaliau turi veikti, jei nori išsaugoti bent dalį savo patikimumo“.

Panašiai kovo 18 d. rašė ir Kopenhagos dienraštis „Berlingske Tidende“. Anot jo, „popiežius dabar ketina išleisti ganytojišką laišką. Daug geriau būtų imtis aktyvesnio vadovavimo stiliaus prigriebtų nusi-dėjėlių atžvilgiu“. Be to, laikraščio nuomone, „Vatikane reiktų pagalvoti apie celibato panaikinimą. Teologiškai tam nėra jokių kliūčių. Piktnaudžiavimo atvejai provokuoja reksmingas antraštes, bet, matyt, Bažnyčia nebijo pasekmių. Gal to priežastis – Šventąjį Sostą supanti savivoka. Visais atvejais pokyčiai – ne Vatikano darbotvarkėje“.

„O kodėl visais atvejais prie gėdos stulpo pirmiausia kalama Bažnyčia?, – klausė dienraštis „Wiesbadener Kurier“ ir tęsė: „Aišku, čia nieko nereikia nuglaistyti, tačiau būtų pageidautina, kad šimtatūkstantinė daugybė šeimose pasitaikančių piktnaudžiavimo atvejų būtų tiriama tuo pačiu pedantiškumu kaip ir nusikaltimai už vienuolynų ar internatų sienų“. (...)

Pasak dienraščio „Frankfurter Rundschau“, „aukai nesvarbu, ar ją skriaudė klausykloje pedofilinis kuni-gas ar

Nukelta į 9 psl.

KĘSTUTIS GIRNIUS

Žodžio laisvės drausmintojai

Lietuvos politikai, žiniasklaida ir paprasti žmonės nebijo reikšti savo nuomonės, kartais nemandagiai, net užgauliai. Ne kiekvienos Vakarų šalies didžiausias dienraštis išspausdins straipsnį, kuriame Vyriausybė vadinama „frajerių ir dundukų prieglauda“.

Bet Lietuvos Konstitucija ir įstatymai suteikia daug galimybių riboti žodžio laisvę, pavyzdžiui, jei žmogus įžeidžia kieno nors garbę ir orumą, kursto tautinę ar religinę neapykantą, skleidžia neteisingą informaciją ar šmeižtą. O tai skatina kai kuriuos politikus mėginti nutildyti savo priešininkus, juos bausti už netinkamą ar netinkamai reiškiamą nuomonę.

Šią savaitę Seimo Etikos ir procedūrų komisija atmetė Vilniaus rajono savivaldybės prašymą tirti, ar parlamentaras Gintaras Songaila nekurstė tautinės nesantaikos, kalbėdamas apie galbūt lietuviams nepalankią mokyklų pertvarkymą. Komisija nurodė, kad G. Songaila pareiškė nuomonę, o ji nesvarsto nuomonių. Generalinė prokuratūra anksčiau atmetė Vilniaus rajono valdžios prašymą pradėti ikiteisminį tyrimą. Rajono valdžios kaltinimai yra vaikiški, esą G. Songaila klaidingai nurodė, kiek lietuviškų mokyklų bus pertvarkoma.

G. Songaila ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija (LLRA) drauge su vietos lenkų organizacijomis seniai laužo ietis. G. Songaila prašė prokuratūrą iškelti bylą LLRA vadovui Valdemarui Tomaševskiui, kuris esą jį apšmeižė, teigdamas, kad konservatorius galėjo būti KGB agentas. Savo ruožtu G. Songaila ragino Seimą kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad šis išaiškintų, ar Lenko korta suderinama su Seimo nario mandatu, kitaip tariant, ar G. Tomaševskis gali būti Lietuvos parlamentaru.

Ne tik senos vendetos skatina politikus apskusti savo kolegas. Šią savaitę Seimo narė Rima Baškienė kreipėsi į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją dėl Gedimino Kirkilo teiginio, kad konservatoriai už valstybės pinigų nupirko valstiečių liaudininkų paramą. G. Kirkilas turėjo omenyje valstiečių susitarimą su konservatoriais dėl Vyriausybės palaikymo, konservatorių išpareigojimo suteikti ūkininkams kai kurias mokesčių lengvatas. Pasak R. Baškienės, G. Kirkilo žodžiai žemina viso Seimo garbę ir orumą, kuria neigiamą visuomenės nuomonę apie Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungą bei prieštarauja valstybės politikų etikos kodeksui. Tikiu, kad komisija nedelsdama atmes R. Baškienės skundą. Seimo nariai turi teisę aštriai reikšti savo nuomonę, net kai ji klaidinga.

Vargu ar toks patyręs politikas kaip G. Kirkilas tiki, kad valstiečiai liaudininkai buvo papirkti valdžios pinigais ar nusidėjo politikos normoms. Ar G. Kirkilas tikrai mano, kad valstiečiai nieko nereikalaus už savo paramą, remis koaliciją vien todėl, kad jiems patinka premjero mėlynos akys? Partijos kovoja už savo rinkėjų interesus. Jei valstiečiai buvo „papirkti“, tai kiek partijų valstybės pinigais papirko pats G. Kirkilas, kai buvo premjeras ir jas kvietė palaikyti jo vadovaujamą koaliciją?

Tokie „papirkinėjimai“ yra sudėtinė demokratinės politikos dalis. Dydysis Vokietijos kancleris Otto von Bismarck sakė, kad įstatymai yra kaip dešros – tu nenori matyti, kaip jie padaromi. Politikų kovinga retorika, perdėjimai, spalvų sutiršinimas irgi yra kasdienės politikos dalis. R. Bakšienė gali piktintis G. Kirkilo pastabomis, jas smerkti, bet turi suprasti, kad negalima bausti parlamentaro už jo žodžius.

Prieš G. Songailą ir G. Kirkilą nukreiptus skundus reikia laikyti ne itin įkvepiančia Lietuvos politikos spektaklio dalimi. Galima apgailestauti, kad šiais sudėtingais laikais, kai yra tiek daug neišspręstų problemų, politikai tiek laiko skiria savitarpio santykių aiškinimuisi, lyg Seimo vidaus reikalai būtų svarbesni negu Lietuvos vidaus reikalai, o Lino Karaliaus ir Aleksandro Sacharuko apkaltos būtų svarbiausia valstybės problema.

Deja, Lietuvos politikų tarpusavio bylinėjimasis kartais peržengia valstybės sienas ir sulaukia tarptautinių organizacijų dėmesio. Šiomis dienomis Europos Parlamento (EP) Teisės reikalų komitetas svarstys kritiką, kurią Vyriausiosios tarnybinės etikos komisija (VTEK) išreiškė V. Tomaševskiui. Reaguodama į Lietuvos Sąjūdžio kreipimąsi, sausio mėnesį VTEK pareiškė, kad vieši V. Tomaševskio tvirtinimai, jog pažeidžiamos vietos lenkų tautinės teisės, „nerodo pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumui, nedidina pasitikėjimo valstybe ir jos institucijomis“.

VTEK pareiškimas yra nesuprantamas ir nepateisinamas. Kaip nurodo kai kurie Lietuvos parlamentaram, VTEK viršijo savo įgaliojimus. Ne jos paskirtis vertinti politiko nuomonę. VTEK pareiškimas atrodo kaip mėginimas apriboti europarlamentaro žodžio laisvę, nes jis nepalankiai kalba apie valstybės politiką. Pareiškimas sustiprins įspūdį, kad Lietuva yra nepakanti šalis, kurioje diskriminuojamos įvairios mažumos. Per pastaruosius metus užsienyje atgarsio sulaukė nesusipratimai dėl žydų kapinių Vilniuje, atvirai reiškiamas priešiškas homoseksualams, išpuoliai prieš svetimtaučius. Tetrūksta įspūdžio, kad lenkų tautinė mažuma diskriminuojama ir kad siekiama nutildyti jų demokratiškai

Nukelta į 9 psl.

DU AMERIKOS LIETUVIAI: VIENO GARBINGAS KELIAS, KITO – IŠDAVYSTĖS ŠUNKELIS

DONATAS JANUTA

Du JAV gimę lietuviai, vėliau Lietuvoje mokslus išėjo, ten veikė, gyveno ir mirė. Abu šalia savo profesinio išsilavinimo buvo baigę Kauno karo mokyklą su atsargos leitenanto laipsniu. Abu gabūs ir energingi. Vienu laiku jų keliai buvo panašūs. Abu paliko ryškius pėdsakus pokarinėje okupuotoje Lietuvoje. Abu pasiekė savo pasirinktos veiklos viršūnes. Abu sėkmingai atliko savo pareigas. Bet jų veikla tiek skyrėsi, kad jie buvo mirtini priešai. Abiems buvo siūloma ir reikalaujama slapta bendradarbiauti su NKVD. Vienas atsisakė ir nuėjo garbingu erškėčių keliu. Antras pasirinko sau materialiai pelningą šunkelį.

Adolfas Ramanauskas-Vanagas.

Vienas sutiko žiaurią mirtį. Antas tokią mirtį skleidė kitiems. Vienas trumpai gyveno. Antras pasiekė „garbaus“ amžiaus. Abu mirė Vilniuje. Vienas, baigęs savo garbingą kelią, negavo nei antkapio, nei žinomo kapo. Kitas savo šunkeliu nuėjo į ramų amžiną guolį dailiai apšodintame kape su paminklu, kuriame gražiai iškalti jo ir jo žmonos vardai.

***

Adolfas Ramanauskas gimė New Britain, Connecticut, 1918 kovo 6 d. Jam būnant 3 metų, tėvai parsivežė Lietuvon, kur už JAV uždirbtas santaupas nusipirko ūkį. Ramanauskas baigė Klaipėdos pedagoginį institutą, paskui Kauno karo mokyklą. 1941 m. birželį vadovavo partizanų būriui sukilime prieš bolševikus. 1940–1945 m. dėstė Alytaus mokytojų seminarijoje.

Juozas Albinas Markulis, gimė Pittsburgh, Pennsylvania, 1913 m. kovo 1 d. Markulis Lietuvoje iš pradžių mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, vėliau Vytauto Didžiojo universitete baigė medicinos mokslus. 1941–1945 m. vokiečių okupacijos metu dalyvavo rezistencinėje veikloje. 1941–1948 m. su pertrauka dėstė anatomiją Vilniaus universitete.

***

Adolfas Ramanauskas („Vanagas“) 1945 m. balandžio 25 d. antrą kartą tapo partizanų, taip prasidėjo jo ir žmonos Birutės Mažeikaitės 12 metų trukęs slaptas gyvenimas. Iš pradžių Ramanauskas vadovavo Ne-

munaičio apylinkės partizanų būriui, vėliau buvo paskirtas Dzūkų grupės bataliono vadu, 1947 m. išrinktas Pietų Lietuvos Dainavos apygardos partizanų vadu. Ramanauskas buvo ir partizanų, ir gyventojų didžiai gerbiamas. Buvo inteligentas, nuoširdus, gabus, ištikimas laisvės kovotojas.

Partizanų pasipriešinimo pradžioje, 1944–1945 metais, partizanų taktika Lietuvoje susidėjo iš valsčių centrų puolimų ir atvirų, ilgai truncančių kovų. Viena iš didžiausių tokių – Merkinės miestelio užėmimas – įvyko 1945 m. gruodžio 15 d., Ramanauskui sumanius ir vadovaujant. Nupjovė telefono laidus, pasiskirstę į du būrius, kovodami partizanai užėmė ir sunaikino valsčiaus centrą, užėmė ir apnaikino kalėjimą, miliciją, paštą ir rusų apgyvendintus namus. Priešas atsisaukė kulkosvaidžiais daugiausia iš rusų cerkvės ir iš bažnyčios bokšto. Partizanai paėmė 3 naujus kulkosvaidžius ir kito grobio. Partizanų žuvo 4, 2 buvo sužeisti. Kiek priešų žuvo, nenustatyta.

1944–1953 m. Lietuvoje žuvo maždaug 20,000 laisvės kovotojų. Dauguma jų buvo jaunesni negu 22 metų amžiaus, kaimo artojai, gimnazistai ir moksleiviai. Ypač daug žūdavo vadų, todėl kai kur vos užteko buvusių patyrusių karininkų vadovauti. Pagal sovietų MGB duomenis, per tuos pačius metus dar 18,000–19,000 laisvės kovotojų pateko į nelaisvę, nors šie duomenys abejotini dėl įvairių faktų iškraipymų.

Ramanauskas pasižymėjo ne tik kaip kovos vadas, bet ir geras organizatorius. Pradžioje radęs miškuose atskirus, iš gretimų kaimų susibūrusius vyrų savigynos būrius, jis pertvarkė juos į tvirtas pagrindines organizacijas. Su kitais partizanų vadais 1946 metais pradėjo partizanų karinį apmokymą, surengė kursus puskarininko laipsniui gauti. Dainavos apygardos partizanai dėvėjo Lietuvos kariuomenės uniformas su atitinkamais laipsnių ir pareigų ženklais. Ramanauskas intensyviai ieškojo ryšių su kitais partizanų būriais, norėdamas apjungti ir suderinti laisvės kovą visoje Lietuvoje.

Metams bėgant, partizanų padėtis sunkėjo. Žūtys, suėmimai, trėmimai, žemės ūkio kolektyvizacija, pastovios MGB akcijos retino kovotojų ir jų rėmėjų gretas. Organizuota partizanų veikla baigėsi 1952–1953 metais, liko tik pavienis pasipriešinimas. Siekdama surasti ir sunaikinti paskutinį vyriausiąjį partizanų vadą Ramanauską KGB dėjo daug pastangų. Tai medžioklei vadovavo Raimūnas Miškelio žudikas Petras Raslanas ir panašiai pasižymėjęs Nachmanas Dušanskis.

Ramanauskas ir jo žmona B. Mažeikaitė 1956 m. spalio 12 d. buvo išduoti ir suimti Kaune. Vilniaus KGB kalėjime Ramanauskas buvo žiauriai, beveik mirtinai nukankintas. 1957 m. lapkričio 29 d. sušaudytas. Žmona buvo nuteista kalėti 8 metams. Tik po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo Ramanausko nuopelnai buvo įvertinti: jam suteikti generolo laipsnis, Laisvės Kovų Kryžiaus ir Vyčio kryžiaus ordinais.

***

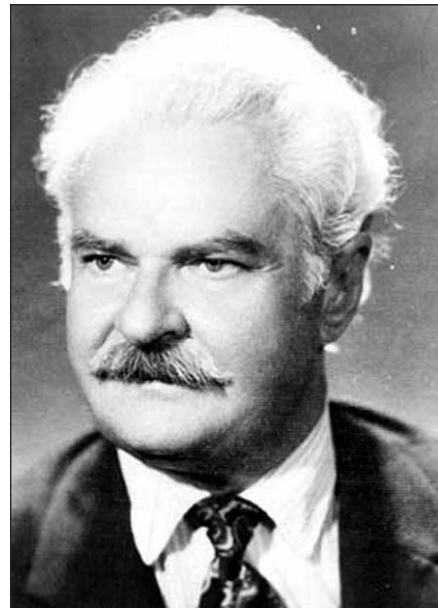
Medicinos daktaras, Vilniaus universiteto profesorius Juozas Albinas Markulis („Erelis“, „Ažuolas“) nuo 1945 metų slapta dirbo sovietų MGB saugumui. Markulis, būdamas MGB agentas, prisistatė partizanams kaip neva Vilniuje esančio, bet iš tikrųjų MGB išgalvoto partizanų „Vienybės“ komiteto atstovas ir pareiškė, kad jam pavesta sujungti visus partizanų būrius į vieną „pogrindžio centrą“. MGB tikslas buvo taip per Markulį suvienyti ir sunaikinti visą Lietuvos partizanų sąjungą. (Nesupainiokime Juozo Markulio su jo pusbroliu Jonu Markuliu. Jonas Markulis („Vaiduoklis“) buvo ištikimas Lietuvos patriotas, vienas iš Aukštaitijos partizanų vadų, kuris 1945 metų kovo mėnesį žuvo kautynėse su sovietais Čiobiškio apylinkėje, Musninkų valsčiuje, Ukmergės apskrityje.)

Markulis pažinojo daug patriotų inteligentų, buvo žuvusio partizanų vado Jono Markulio pusbrolis, todėl kurį laiką jam sekėsi, jo neįtariant, kad jis sovietų agentas. Sako, kad ir dėl to, kad jis buvo Lietuvon grįžęs „amerikietis“, ilgesnį laiką jo neįtarė. Pažinojusieji jį vertino kaip inteligentą, gabų ir drąsų. Buvo iškalbus ir mokėjo bendrauti su žmonėmis. 1936 metais būdamas 23 metų amžiaus Markulis baigė Kauno karo mokyklą kaip geriausias aspirantas, mokslo išleistuvėse pasakė patriotišką kalbą, sakydamas: „Mūsų nedaug, bet mes pasiryžę tapsime visų tautų akivaizdoje žmonėmis iš legendų. (...) Tad broliai (...) pajudinkime žemę ir dangų!“ Po tokių žodžių pats prezidentas Smetona Markulį pabučiavo, o generolas Kazys Musteikis, spausdamas Markulio ranką, šiltai pasveikino.

Neaišku, kokie motyvai vedė Markulį eiti išdavystės keliu, tačiau viename 1950 metų MGB apmokėjimo sąraše nurodoma, kad Markuliui per 6 mėnesius 1949 metais MGB išmokėjo 6,000 rublių. Ir tai jam išmokėta po to, kai jo aktyvi išdavystės veikla buvo pasibaigusi, nes Juozas Lukša („Daumantas“) atskleidė jo išdavystę. 1948 metais siekdama apsaugoti Markulį nuo partizanų mirties bausmės, MGB jį išsiuntė „pasitobulinti“ į Leningradą, kur jis išbuvo 6 metus. Markulis ne vien tik pildė savo šeiminių tikslus, bet savo iniciatyva atliko juos „virš normos“. Už tą jis buvo gerai materialiai atlygintas ir apdovanotas, tituluotas „LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas“.

Lietuvoje sovietų saugumo užverbuoti tapdavo išdavikais arba išbaimės, arba dėl naudos. Retas Lietuvoje tapo išdavikais dėl ideologinio įsitikinimo. Gal vienas iš retų ideologinių išdavikų buvo Jonas Kukauskas, kuris 1951 metais gyvendamas Stuttgarto DP stovykloje, Vyriausio Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK) pavestas kartu su Julijonu Būtėnu grįžo Lietuvon susisiekti su pogrindžiu. Bet sunku atspėti, kiek ir pas Kukauską buvo tos ideologijos ir kiek tikrai silpnos valios. Kazlų Rūdos miške, MGB apsupus juos bunkeryje, partizanas Petras Jurkšaitis („Dzykas“), mėginęs prasiveržti, buvo nukautas, o Kukauskas nušovė Būtėną ir pasidavė gyvas. Vėliau Kukauskas išdavė ir įviliojo į mirtiną spąstus partizaną Juozą Lukšą („Daumantą“).

Markulis buvo didžiausias ir veikliausias Lietuvos partizanų ir pogrindžio išdavikas. 1946 m. rugpjūčio 12 d. Vilniuje jis, veikdamas kaip savo sukurto melagingo, neva pogrindinio „Vienybės“ komiteto vadas, surengė „partizanų vadų“ pasitarimą, kuriame dauguma dalyvių, kaip ir jis, buvo NKVD agentai. (Vienas tų NKVD agentų buvo prezidento Smetono žmonos Sofijos Chodakauskaitės-Smetonienės brolis Tadas Chodakauskas, buvęs karininkas, vėliau Panevėžio burmistras, sovietmečiu tapęs NKVD agentu išdaviku. Chodakausko kita sesuo buvo ištėkėjusi už ministro pirmininko Juozo Tūbelio.) Didžiosios kovos partizanų apygardos vadas Jonas Misiūnas („Žalias velnias“), dalyvavęs tame Markulio **Nukelta į 9 psl.**

Juozas Markulis.

Žuvę Vytauto apygardos Liūto rinktinės partizanai. Iš kairės: Bronius Morkūnas-Diemedis, Bronius Mozūra-Kunotas ir Vytautas Guobužas-Viesulas. Kūnai išniekinti 1952 m. balandžio 29 d. Anykščiuose.

www.genocid.lt

JAV sveikatos įstatymas priimtas – kas mūsų laukia ateityje?

DALIA CIDZIKAITĖ

Istorinė demokratų pergalė

Kovo 21 d., sekmadienį, JAV Kongrese vykusį balsavimą dėl naujo sveikatos įstatymo JAV žiniasklaida vadina istoriniu – po metus trukusios įnirtingos kovos JAV Atstovų rūmų demokratai su maža persvara pritarė naujam sveikatos įstatymui, kuris suteiks sveikatos draudimą dešimtimis milijonų šiuo metu jokio sveikatos draudimo neturintiems amerikiečių. Nežymiu balsų santykiu – už balsavo 219, prieš –212 – Atstovų rūmai galutinai patvirtino naujo sveikatos įstatymo projektą, už kurį dar dieną prieš Kalėdas nubalsavo JAV Senatas.

JAV prezidento Barack Obama teigimu, naujo sveikatos įstatymo priėmimas nėra radikalus, bet vis dėlto labai svarbus posūkis. Kiti demokratai naują įstatymą vertina kur kas svariau – South Carolina valstijai atstovaujančio demokrato James E. Clyburn nuomone, naujas sveikatos įstatymas prilygsta pilietines teises įteisinančiam aktui XXI amžiuje.

Respublikonų partijos atstovai, iš kurių sekmadienį Atstovų rūmuose nė vienas nebalsavo už sveikatos pertvarką, naują įstatymą pavadino Jungtinių Valstijų susilpninimu, „finansiniu Frankenšteinu“. Jie pasiruošę tęsti kovą ir dėti visas pastangas, kad naujas įstatymas būtų panaikintas, keliant klausimą dėl jo konstitucinio teisėtumo, užkertant jo įgyvendinimą atskirose valstijose arba atšaukiant jį, surinkus daugumą balsų artėjančiuose lapkričio rinkimuose.

Obama naują sveikatos įstatymą turėtų pasirašyti dar šią savaitę, prieš tai Senatui išnagrinėjus ir patvirtinus kovo 21 d. Atstovų rūmų priimtą poįstatyminių aktų pataisų rinkinį.

Naujas įstatymas ir jo pataisos

Naujas sveikatos įstatymas reikalaus, kad kone visi amerikiečiai turėtų sveikatos draudimą. Jis į „Medicaid“ programą atves papildomus 16 milijonų žmonių. Pagal naują įstatymą JAV Vyriausybė išipareigoja iš dalies padengti mažas ir vidutines pajamas gaunančių žmonių sveikatos draudimą – tai per ateinančius 10 metų jai kainuos 940 milijardus dolerių.

Naujas įstatymas taip pat numato, kad sveikatos draudimą teikiančios bendrovės negalės nesuteikti draudimo vaikams, jau turintiems sveikatos problemų, arba staiga nustoti dengti draudimą tiems žmonėms, kurie susirgs. Draudikai privalės leisti vaikams naudotis jų tėvų sveikatos draudimu, kol jiems nuseis 26-eri metai.

Paskutinę akimirką prieš balsuojant sekmadienį už naują sveikatos įstatymą tarp demokratų buvo pasiektas susitarimas, jog Prezidentas Obama atskiru įsakymu uždraus abortus dengti federaliniais pinigais. Sesuo Mary Ann Walsh, JAV Kata-

likų vyskupų konferencijos atstovė spaudai, pranešė, jog numatomas Obama įsakymas dėl abortų finansavimo nepakeitė vyskupų nepritarimo naujam sveikatos įstatymui.

Pertvarkos būtinos

Praėjusią savaitę dar prieš kovo 12 d. balsavimą „Draugo“ kalbinti JAV lietuviai gydytojai **Rasa Kazlauskaitė, MD, Dalius Kedainis, MD ir socialinėje srityje dirbanti Vilija Aukštuolienė, NASW, ASA** vieningai sutarė, jog sveikatos pertvarka šalyje yra ne tik reikalinga, bet ir būtina.

Rush University Prevencijos ir profilaktinės medicinos skyriuje dirbanti endokrenologė Kazlauskaitė įsitikinusi, jog yra nežmoniška, kad laisvos šalies žmonės neturi elementarios laisvės gauti medicininę pagalbą nepriklausomai nuo to, ar jie nelaimės atveju gali ar negali mokėti. Lockport Crossings Outpatient Center dirbantis gyd. Kedainis mano, jog sveikatos pertvarka Amerikai yra reikalinga tam, kad ateityje būtų mažiau ir išlaidų, ir išeikvojimo. Aukštuolienė, Psichologinės ir dvasinės pagalbos draugijos narė, PLOWS Council on Aging stažuotoja, antrina, jog sveikatos pertvarka yra gyvybiškai reikalinga JAV gyventojams. „Kaip žinia, – primena ji, – JAV yra vienintelė išsivysčiusi valstybė pasaulyje, kuri neturi visuotinio-universalaus gyventojų sveikatos draudimo.“ O juk klausimą apie visuotinį sveikatos draudimą dar prezidento Franklin Roosevelt laikais buvo iškėlusį Socialinio darbo pionierė, buvusi JAV Darbo departamento sekretorė Frances Perkins.

Naujas įstatymas – lyg Trojos arklys

Vis dėlto gydytojai Kazlauskaitė ir Kedainis nemano, jog praėjusį sekmadienį priimtas naujas sveikatos įstatymas išspręs visas šiandienines šalies sveikatos draudos ir apsaugos problemas. Gyd. Kazlauskaitės nuomone, sveikatos pertvarka, pasiūlyta Obama Vyriausybės, yra lyg Trojos arklys, kuris leis pradėti sistemą pertvarkyti. Pasak endokrenologės, po šio įstatymo tuojau pat reikės ir kitų pertvarkymų.

Dėl visuotinio-universlaus draudimo nesusitarta

V. Aukštuolienė pastebi, kad beveik 80 proc. JAV gyventojų, neturinčių sveikatos draudimo, yra JAV piliečiai ir tik 20 proc. sudaro tie, kurie JAV gyvena be legalių dokumentų (Kaiser Family Foundation, 2007). Pagal naują sveikatos įstatymą jie yra pasmerkti nežinia, t. y. apie juos nutylima. Galutiniame įstatymo projekte jau kalbama apie sveikatos draudimą, kuris palies tik 32 mln. neapdraustųjų ir užtikrins 95 proc. JAV gyventojų sveikatos apdraudą. „Gaila, – sako Aukštuolienė, – kad pirmieji bandymai sveikatos pertvarkos srityje 2009-siais JAV įvesti visuotinį sveikatos draudimą (single payer) iš esmės naujame įstatyme pakeitė kryptį į daugelio mokėtojų (multi-payer) sistemą, kuri, atrodo, tampa labai sudėtinga ir visai nebeaiški.

Apeiti medicininio aplaidumo, draudimų teritorijos klausimai

Nors gyd. Kedainis galvoja, jog naujas sveikatos planas šaliai yra būtinas, jis nemano, kad jis yra pats geriausias. „Pagrindinis įstatymo trūkumas yra tas, kad nebuvo atsižvelgta į gydytojų prašymą šiek tiek sutvarkyti medicininio aplaidumo (malpractice) išlaidas. Obama sako, kad jis finansuos naują programą iš tų išeikvojimų, bet tų išeikvojimų nėra daug“, – teigia Kedainis. Jo nuomone, daug tyrimų gydytojai užsako dėl visa ko arba dėl viso pikto. Dažnai gydytojai tą daro nenorėdami ko nors pražiūrėti ir būti apkaltinti. „Tai, – įsitikinęs Kedainis, – turėtų būti viena iš pagrindinių sričių, kur galima būtų sumažinti sveikatos išlaidas. Ir šitos srities niekaip negalima kitaip pakeisti, tik sutvarkius gydytojų aplaidumo klausimą.“ Deja, naujame įstatyme į tai nėra atsižvelgta.

Kaip antrą trūkumą įstatyme gyd. Kedainis nurodo nesusitarimą dėl sveikatos draudimų teritorinio apibrėžimo – gyvenant tam tikroje valstijoje negalima turėti kitos valstijos siūlomo sveikatos draudimo. Pašnekovo nuomone, jei tai būtų įmanoma, rinkos ekonomika padiktuo-tų savo sąlygas ir viskas savaime susitvarkytų.

Priėjimas pagerės, bet pablogės jų kokybė

Gyd. Kedainis galvoja, jog naujas įstatymas tik iš dalies išspręs sveikatos sistemos problemas ir tuo pačiu sukels naujų problemų. Visų

pirma, Atstovų rūmų priimtas įstatymas išspręs priėjimo prie sveikatos paslaugų klausimą – daugiau pacientų turės galimybę pamatyti gydytojus ir gauti gydymą. Iš kitos pusės, taigia Kedainis, tos lėšos, kurios išleidžiamos šiuo metu tiems 150 mln. žmonių, turinčių sveikatos draudimą, prisidėjus dar dešimtimis milijonų, tik padidės. Todėl lėšos turės būti paskirstytos tolygiau. Tad, apibendrina jis, nors priėjimas prie sveikatos teiki-amų paslaugų pagerės, medicinos apsaugos kokybė pablogės.

Akivaizdaus chaoso nebus

Su tuo iš dalies nesutinka gyd. Kazlauskaitė. Jos nuomone, kokybė taip staigiai nekris, nes medikai per naktį nepraras savo kvalifikacijos. Kita vertus, tie žmonės, kurie anksčiau nesinaudojo sveikatos draudimu, nepuls juo iš karto naudotis. Neaišku kiek tas sveikatos apsaugos panaudojimas padidės. „Per naktį nieko neįvyks ir tokio akivaizdaus chaoso iš karto nebus. Daugiau bus chaoso su tais apmokėjimais“, – mano endokrenologė. Vis dėlto ji nemano, jog bus dramatinis pasikeitimas.

V. Aukštuolienė pritaria ir remia, kad įstatymu kiekvienas JAV gyventojas būtų įpareigotas turėti sveikatos draudimą. „Jei norime turėti sveikatos draudimą, tai ir patys turime aktyviai prie to prisijungti. Juk sveikata – brangiausias mūsų turtas, – sako ji. – Jei sugebame apdrausti savo mašiną ar namą, kodėl nėra geros valios ir noro pasirūpinti savo sveikatos draudimu?“, – retoriškai klausia ji.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

DĖL PIRMOJO LR AMBASADORIAUS JT

„Drauge“ 2010 m. vasario 18 d., p. 9 dr. Darius Furmonavičius straipsnyje „Lietuviai šventė Vasario 16-ąją“ rašo: „Sveikinimo žodį tarė LR ambasadorius Jusys (buvęs pirmasis Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose New York).“

Kiek man yra žinoma, pirmasis Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Tautose New York buvo Anicetas Simutis.

Lijolė Stanulytė-Černauskienė
Woodhaven, NY

Gerb. L. Stanulytė-Černauskienė teisi – pirmasis LR ambasadorius Jungtinėse Tautose (JT) New York buvo Anicetas Simutis. Jis buvo paskirtas Lietuvos ambasadoriumi iš karto, kai Lietuva buvo priimta į JT 1991 m. rugsėjo 17 d.

Ambasadoriui Simučiiui 1994 m. išėjus į pensiją, Lietuvos ambasadoriumi JT paskirtas Oskaras Jusys.

Redakcija

IŠ KUR ATSIIRADO MIESTAS VARDU „WOOSTER“?

„Draugas“, 2010 m. kovo 9 d., p. 5, „Wooster apylinkės lietuviai paminėjo Nepriklausomybės dieną“. Skaitau Sigitos Šimkuvienės-Rosen parengtą straipsnį, žiūriu į pažįstamus veidus nuotraukose, bet gi jie gyvena Worcester, Massachusetts, ne Wooster.

Sunku tą miesto vardą teisingai ištarti net ir pagal anglų kalbos taisykles. Jis pavadintas pagal Anglijoje,

netoli Birmingham, esantį miestą Worcester. Worcester dar galima rasti ir Pietų Afrikoje, netoli Cape Town, New York valstijoje, netoli Albany, ir Maryland valstijoje, kur visa apskritis pavadinta Worcester.

Jeigu jau lietuvinėti to miesto vardo ištariamą, tai gal geriau rašyti „Vūster“, ar ne?

Birutė Prasauskienė,
Lomita, CA

Linkevičius neatmeta, kad Rusija kada nors taps NATO nare

Vilnius, kovo 23 d. (BNS) – Lietuvos ambasadorius NATO Linas Linkevičius sako negalys atmesti, kad Rusija kada nors ateityje taps šios organizacijos nare, bet jis teigė nemanęs, kad pati Maskva šiandien to nori.

„Jeigu Rusija laiko save Europos valstybe, kuo aš labai abejoju, ir yra pasirengusi vykdyti visus reikalavimus, kurie yra susiję ir su žmogaus teisėmis, ir kitais klausimais, tai ji galėtų tapti NATO nare. Tačiau vargu, ar pati Rusija šiandien to nori“, – sakė L. Linkevičius.

„Bet atmesti, kad kada nors Rusija taps NATO nare, irgi negalė-

čiau“, – pridūrė diplomatas.

L. Linkevičius taip pat sukritikavo Prancūzijos sandorį su Rusija dėl karo laivo „Mistral“ pardavimo, pažymėjęs, jog tai rodo požiūrių į gynybos politiką skirtumus.

„Manau, kad tai nėra gerai. Nes čia akivaizdžiai skiriasi NATO ir šalies narės požiūris į gynybos politiką. Nes Rusija NATO vaizduoja kaip vieną iš pavojų, o mes patys jiems teikiame gynybinius pajėgumus“, – naujienų tinklalapio delfi.lt konferencijoje sakė L. Linkevičius. Pasak jo, šis sandoris yra „principo reikalas“.

Vokiečiai darbo ieško Lenkijoje

Vilnius, kovo 23 d. (BNS) – Anksčiau pigia darbo jėga kaimyninę Vokietiją aprūpindavusi Lenkija dabar pati tapo prieglobsčiu bedarbiams vokiečiams.

Tūkstančiai Rytų Vokietijos gyventojų dabar vyksta į Vakarų Lenkiją, bandydami pabėgti nuo regioną apėmusio nuosmukio, rašo britų „Telegraph“.

Dabar šiaurės vakarų Ščecino miestą supančiame regione užregistruota 2,500 dirbančių vokiečių, tačiau pareigūnai įsitikinę, kad šis skaičius gerokai didesnis, mat žmonės dirba ir nelegaliai.

Populiariausias tarp atvykėlių – darbas statybų sektoriuje. Daugelis darbuotojų nesiregistruoja, taip norėdami daugiau uždirbti.

Visai netoli sienos su Lenkija esančiame Vokietijos Uecker Randaow rajone nedarbo lygis siekia beveik 20 proc. Čia fiksuojamas vienas aukščiausias ilgalaikio nedarbo lygis.

Ščecino įdarbinimo agentūrai vadovaujantis Artur Sebastian teigė, kad žmonės keliauti privertė prasta ekonominė padėtis.

„Dirbdami Lenkijoje jie uždirbs

30–40 proc. mažiau, nei už tą patį darbą gautų Vokietijoje, tačiau jie bent jau dirbs. Kvalifikuotas darbininkas per mėnesį gali uždirbti apie 1,000 eurų. Tai nėra didelė suma, bet vis geriau nei nieko. Namuose jie gali turėti mažai darbo, tad bet kokios papildomos pajamos jiems padės“, – kalbėjo A. Sebastian.

Faktas, kad vokiečiai dabar pasirenge ieškoti darbo Lenkijoje, rodo, kad padėtis labai pasikeitė. Dešimtmečiais šimtai tūkstančių lenkų vyko į Vokietiją, Didžiąją Britaniją ir kitas Europos šalis dirbti aukštos kvalifikacijos nereikalaujančių darbų statybose ir žemės ūkyje. Vokietija, priešingai nei Didžioji Britanija, atsisakė visiškai atverti savo darbo rinką lenkams, baimindamasi, kad šalį užplūs imigrantai.

Praėjusiais metais Lenkijoje užfiksuotas 1,7 proc. BVP augimas. Nors nedarbo lygis pasiekė 11 proc., ekonominės padėties prognozės lieka palankios.

Ščecino savivaldybės pareigūnas Patryjusz Ceran, atsakingas už pasienio bendradarbiavimą, teigia, kad į Lenkiją pagaliau žiūrima rimtai.

Skaitomiausias dienraštis – „Vakaro žinios“

Vilnius, kovo 23 d. (BNS) – Laikraštis „Vakaro žinios“ žiemą buvo skaitomiausias dienraštis Lietuvoje – jam gruodžio–vasario mėnesiais teko 18,5 proc., arba 483,300, skaitytojų.

Nuo „Vakaro žinių“ kiek atsiliko rudenį tarp dienraščių pirmavęs „Lietuvos rytas“ (16,8 proc., arba 438,400), rodo bendrovės „SIC Gallup Media“ atliktas tyrimas.

Trečioje vietoje žiemą buvo „Respublika“ (6,6 proc., 173,000). Ketvirta vieta atiteko „Kauno dienai“ (4,8 proc., 125,600), penkta – „Šiaulių kraštui“ (4,1 proc., 107,100).

Tyrimas atskleidė, jog skaitomiausių savaitraščių leidinių (leidžiamų nuo 1 iki 3 kartų per savaitę) penketuke žiemą populiariausias buvo „Lietuvos ryto“ priedais „TV antena“. Antra vieta šioje leidinių grupė-

je atiteko žurnalui „Žmonės“, trečia – laikraščiui „15 minučių“. Toliau išsiri kiavo „Savaitė“ ir „Ekspress nedelia“.

Tarp mėnesinių leidinių (leidžiamų nuo 1 iki 2 kartų per mėnesį) populiariausi žiemą, anot tyrimo, liko merginoms bei moterims skirti žurnalai. Pirmą vietą pagal skaitytojų skaičių užėmė žurnalas „Panelė“. Antroje vietoje liko žurnalas „Laima“, trečioje – „Moteris“. Į populiariausiųjų penketuką taip pat pateko žurnalas „Oho“ ir lietuvių kalba leidžiamas „Cosmopolitan“.

„Sodo kraitė“ žiemą buvo populiariausias Lietuvos dvimėnesinis ketvirtinis leidinys (leidžiamas nuo 1 karto per du mėnesius ir rečiau). Toliau šios kategorijos leidinių sąrašė – „Moters savaitgalio patarimai“, „Psichologija tau“, „Computer Bild patarėjas“ ir „Sodo idėjos“.

P. Gražuliui – laiškas nuo EP grupės gėjų ir lesbiečių teisėms ginti

Vilnius, kovo 23 d. (BNS) – Prieš seksualinių mažumų eitynes užsimojęs „tvarkietis“ Petras Gražulis sulaukė laiško iš Europos Parlamento grupės gėjų ir lesbiečių teisėms ginti. Atvirame laiške, kuris adresuotas Seimo pirmininkei Irenai Degutienei ir Seimo nariui P. Gražuliui, apgailestaujama dėl parlamente kilusio siūlymo stabdyti gegužę planuojamas seksualinių mažumų eitynes.

„Mes rašome ne paniekos ar pykčio vedami, bet reikšdami apgailestavimą dėl P. Gražulio siekio atšaukti Baltic Pride renginį, kuris planuojamas Vilniuje gegužės 8 dieną“, – rašoma Seimą pasiekusiame EP grupės LGBT (Lesbiečių, gėjų, biseksualų ir transseksualų) teisėms kreipimesi.

Šiame laiške taip pat tvirtinama, jog planuojamas renginys neturėtų įžeisti katalikiškų pažiūrų žmonių jausmų, kaip teigia siekiantys uždrausti renginį, nes seksualinių mažumų esama ir tarp šios bažnyčios bendruomenės narių.

Laiško autoriai teigia, jog dėl mažumų renginio kilusi diskusija kelia nerimą, jog „bandoma užmerkti akis prieš esminį dalyką – Lietuvoje visada buvo, yra ir bus skirtingos seksualinės pakraipos žmonių, kurie nusielpno lygių teisių“.

„Mes norėtume priminti, kad planuojamos eitynės nėra išpuolis nei

prieš valstybę, nei prieš tradicines vertybes. Tai džiaugsmingas ir taikus skirtybių paminėjimas. Tai tvirtas bendruomenės, kuri nori gyventi be baimės, atvirai, kartu, kaip lygūs piliečiai, pareiškimas“, – rašoma EP LGBT grupės laiške.

Grupė Seimo narių kreipėsi į Generalinę prokuratūrą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos suteikto leidimo gegužės pradžioje surengti seksualinių mažumų eitynes. Kreipimosi sumanytojas P. Gražulis tvirtino, jog jį pasirašė mažiau- siai 50 parlamentarų.

P. Gražulio teigimu, kreipimesi prašoma, kad Generalinė prokuratūra „įimtųsi veiksmų, jog būtų apgintas viešasis interesas“.

Kreipimesi teigiama, esą homoseksualų eitynės pažeistų Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą, prieštarautų Seimo nutarimu priimtai Šeimos politikos programai ir katalikų interesams. Be to, pasak besikreipusiųjų, akivaizdu, kad eitynės taps „patriotinio jaunimo, kitų aktyviai nusiteikusių piliečių traukos centru“, ir gali prasidėti riaušės.

Gėjų eitynėmis, besikreipiančiųjų įsitikinimu, būtų įžeisti katalikų tikėjimą išpažįstančių asmenys, kurių neva yra dauguma Lietuvoje.

Panevėžyje dvasininkas nušalintas nuo pareigų

Vilnius, kovo 23 d. (BNS) – Kunigų lytinių nusikaltimų bylas tirianti Šventojo Sosto Tikėjimo mokyimo kongregacija nuo visų pareigų nušalino ir kunigiškas teises apribojo daugiau nei penkis dešimtmečius Panevėžio vyskupijoje pastoracinį darbą dirbusiam 80-mečiam monsinjorui Juozapui Antanavičiui, teigia vietos žiniasklaida.

Ilgą laiką Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje klebonavęs, o pastaruosius 7 metus Upytės Šv. Karolio Baromėjaus bažnyčioje dirbęs dvasininkas atsidūrė seksualinio skandalo epicentre, pranešė Panevėžio dienraštis „Sekundė“.

J. Apanavičius kaltinamas prieš du dešimtmečius lytiškai nuskriaudęs paauglį. Dabar Panevėžyje gyvenantis vyras apie tai pranešė Pane-

vėžio vyskupijai ir Šventojo Sosto atstovams. Jis iš monsinjoro pareikavo 6 mln. litų moralinės žalos atlyginimo arba netoli miesto centro esančio jo namo.

Panevėžio vyskupo Jono Kau-necko teigimu, tyrimas dėl gauto skundo užtruko ilgiau nei metus.

„Tyrimo medžiagą perdavėme Šventajam Sostui, iš ten gavome atsakymą, kad geriau, jog J. Antanavičius nuo kunigiškų pareigų nusišalintų. Dėl atsargumo stengiamasi padaryti, kad neiškiltų kokie dalykai, nepaisant, ar yra rimtų įrodymų“, – sakė Panevėžio vyskupas.

Jis pripažino nemanantis, kad J. Antanavičiui mestas kaltinimas sunkiu nusikaltimu gali būti iš piršto laužtas kažkieno kerštas dvasininkui.

Lietuvių kalba bus dėstoma Kinijos universitete

Vilnius, kovo 23 d. (BNS) – Lietuvių kalbos kursas bus dėstomas Kinijos sostinės Beijing užsienio studijų universitete. Nuo rugsėjo studentų grupė galės rinktis šį dalyką kaip pasirenkamąjį, o vėliau šiame universitete planuojama sukurti ir lietuvių kalbos studijų programą, pranešė Vilniaus universitetas (VU).

Toks susitarimas pasiektas minėtoje Kinijos aukštojoje mokykloje lankantis Lietuvos ambasadoriui Rokui Bernotui ir VU tarptautinių reikalų prorektoriumi Rimantui Vaitkui.

Beijing užsienio studijų universitete siūloma studijuoti 49 užsienio kalbas. Universitetas į savo studijų programas siekia įtraukti visas oficialias Europos Sąjungos (ES) šalių kalbas, ne išimtis – ir lietuvių kalba.

Anot R. Vaitkaus, VU Kinijos universitetą aprūpintų lietuvių kalbos mokomąja medžiaga – žodynais,

knygomis, garso ir vaizdo priemonėmis, į Beijing mokyti lietuvių kalbos vyktų ir VU dėstytojas.

2011 metais Lietuvoje numatyta surengti vasaros kalbos kursų Kinijos studentams, tai padėtų geriau įtvirtinti praktines žinias.

Anksčiau VU skelbė pasirašęs bendradarbiavimo sutartį su Kinijos Liaoningo universitetu Šenyango mieste. Ši partnerystė sutvirtins universitetų dėstytojų ir studentų tarpusavio bendradarbiavimą bei skatins dalijimąsi jų mokslinė patirtimi.

Liaoningo universitetas yra Konfucijaus instituto, kurį VU planuojama atidaryti šių metų rudenį, steigimo partneris. Tai bus vienintelis institutas Baltijos valstybėse, kuris vykdys kinų kalbos ir kultūros neformalaus švietimo programą, plės kinų kalbos mokymą ir kinų kultūros studijas VU Orientalistikos centre.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV

WASHINGTON, DC

Izraelio premjeras Benjamin Netanyahu pareiškė esantis įsitikinęs, kad jo šalį ir Jungtines Valstijas sieja „tvirta draugystė“, tačiau neužsimeinė apie pastaruoju metu įvykusį santykių su Washington pablogėjimą. „Mus sieja tvirta draugystė su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, didingiausia šalimi pasaulyje“, – pridūrė premjeras, kurio žodžius palydėjo 7 500 delegatų plojimai.

***

Vis daugiau valstybių prisijungia prie JAV daromo spaudimo Iranui nutraukti branduolinę programą, pareiškė JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton. Šį mėnesį Irano šešetas jau aptarė galimas naujus Jungtinių Tautų (JT) Saugumo tarybos apribojimus Iranui dėl branduolinės programos. Šešios valstybės – JAV, Prancūzija, Didžioji Britanija, Vokietija, Kinija ir Rusija – sudaro tarptautinių derybininkų grupę, kuri bando įtikinti Iraną nutraukti urano sodrinimo programą.

***

Buvę JAV prezidentai George W. Bush ir Bill Clinton lankėsi žemės drebėjimo nuniokotame Haityje. Buvusių prezidentų įsteigtas fondas renka lėšas Haičio atstatymui. Jie lankėsi stovyklose, kur glaudžiasi daugiau nei 1,3 mln. be namų likusių Haičio gyventojų, bei susitiko su šalies prezidentu Rene Preval. G. W. Bush ir B. Clinton sakė, kad jie siekia į Haitį pritraukti užsienio investuotojų.

SAN FRANCISCO

California valstijos paplūdimiai ir draustiniai taps nerūkymo zonomis. Tokį sprendimą balsų dauguma priėmė šios JAV vakarinėje pakrantėje esančios valstijos deputatai, pranešė „Los Angeles Times“. Traukti cigaretę bus draudžiama 278 valstybinuose parkuose ir paplūdimiuose. Rūkaliams, kurie nusižengs šiam draudimui, grės 100 dolerių bauda.

AZIJA

MANILA

Filipinų šiaurinę dalį ankstų kovo 23 d. rytą sudrebino stiprus požeminis smūgis, kuris siekė 5,9 balo pagal Richterio skalę. Požeminio drebėjimo epicentras buvo užfiksuotas apie 35 kilometrus į šiaurės vakarus nuo Laoago miesto.

EUROPA

BERLYNAS

Vokietijoje iki gyvos galvos nu-teistas buvęs nacistinės Vokietijos organizacijos SS narys. Jį pripažino kaltu dėl olandų civilių nužudymo 1944 m., praneša BBC. Heinrich Boere prisipažino nužudęs dviračių parduotuvės savininką, vaistininką ir pasipriešinimo judėjimo dalyvį. Jis pridūrė vykdęs įsakymus kaip smogiamojo būrio narys, o jei nebūtų klausęs, jį patį būtų nušovę. Prokurorai teigė, kad H. Boere buvo paklusnus SS narys. Į nacistinę organizaciją jis įstojo 1940 m., po įsiveržimo į Olandiją.

KIJEVAS

Naujasis Ukrainos prezidentas Viktor Janukovyč pavedė savo vadovaujamai vyriausybei per du mėnesius parengti seniai pribrendusių ekonomikos pertvarkų planą. Įklimpusi į politinį susipriešinimą Ukraina pastaraisiais metais beveik nemoder-nizavo daug energijos sunaudojančios ekonomikos.

MINSKAS

Pilietinės bendrovės „Europietiška Baltarusija“ darbuotojo Andrej Sannikov nuomone, praėjusią savaitę Baltarusijos Vidaus reikalų ministerijos pajėgų įvykdytos kratos opozicijos žurnalistų namuose ir darbo vietose byloja, kad „vykdomas valymas, dar griežtesnis nei anksčiau“. Anksčiau, A. Sannikov teigimu, valdžia taikstėsi su tuo, kad egzistuoja nepriklausoma žiniasklaida, o dabar nori ją sunaikinti.

LONDONAS

Tris dienas trukęs igulų narių streikas Didžiosios Britanijos skrydžių bendrovei „British Airways“ kainavo 21 mln. svarų, skelbia BBC. Dar vieną streiką bendrovės igulų nariai ketina surengti kovo 27–30 dienomis. Jie reikalauja padidinti atlyginimus ir pagerinti darbo sąlygas. Bendrovės interneto svetainėje skelbiama, kad buvo atšaukta beveik 19 proc., arba beveik 200, skrydžių, kurie turėjo būti įvykdyti iki kovo 23 d. vidurnakčio.

Prancūzijoje vyksta visuotinis streikas

Paryžius, kovo 23 d. (ELTA) – Vos antrą dieną po Prancūzijos regionų valdžios rinkimų, per kuriuos prezidento Nicolas Sarkozy valdančioji stovykla patyrė rimtą pralaimėjimą, prancūzai protestuoja prieš pensijų sistemos pertvarką ir pajamų sumažėjimą, praneša BBC. Tūkstančiai prancūzų kovo 23 d. neišėjo į darbą, protestuodami prieš pensijų sistemos pertvarkos planus ir gyventojų perkamosios galios sumažėjimą.

Traukinių mašinistų streikas gali sukelti sumaištį šalies transporto sistemoje, nors, kaip pranešama, greitaeigiai traukiniai „Eurostar“ ir „Thalys“ važiuos pagal tvarkaraštį.

Prie protesto akcijų prisijungė ir mokytojai, protestuojantys prieš darbo vietų naikinimą, taip pat kiti biudžeto sferos tarnautojai, nepatenkinti darbo sąlygomis.

Po centro dešiniųjų partijos „Sąjunga už liaudies judėjimą“ pralaimėjimo per vietos valdžios rinkimus N. Sarkozy skubiai rengia naują programą. Jis jau paskelbė apie planuojamus ministrų kabineto narių

N. Sarkozy populiarumas žymiai sumažėjo. **SCANPIX** nuotr.

atleidimus, taip pat leido suprasti, kad nuo kitų metų pristabdys pensijų sistemos pertvarką.

Nuo N. Sarkozy pergalės dienos per prezidento rinkimus praėjo vos dveji metai, bet jau dabar jam būtina imtis skubių priemonių slystančiam populiarumui susigrąžinti. Šie rinkimai N. Sarkozy buvo paskutinis svarbus jo populiarumo išbandymas nacionaliniu mastu prieš 2012 m. vyksiančius valstybės vadovo rinkimus, kuriuose jis sieks perrinkimo.

Rusija nebepripažins visų tėvynainių

Įstatymo projekto autoriai teigia, kad keičiasi požiūris į „tėvynainio“ sąvoką. **Reuters/Scanpix** nuotr.

Vilnius, kovo 23 d. (Delfi.lt) – Rusijos vyriausybė pateikė Valstybės Dūmai įstatymo projektą su 1999 m. įstatymo „Dėl valstybinės RF politikos užsienyje gyvenančių tėvynainių atžvilgiu“ pakeitimais. Dokumente siūloma nesuteikti tėvynainių statuso visiems išeiviams iš Rusijos, o tik tiems, kurie įrodys dvasinį, kultūrinį ir teisinį ryšį su Rusija.

Kaip pažymima įstatymo projekte, tėvynainiai turi būti pasiruošę dokumentais pagrįsti savo narystę visuomeninėse organizacijose, kurių veikla susijusi su rusų kalbos išsaugojimo problemomis, draugystės su Rusijos Federacija stiprinimu arba išeivių iš Rusijos teisėmis, praneša laikraštis „Kommersant“.

Tėvynainių statusas, kaip ir anksčiau, bus suteikiamas išeiviams iš Rusijos, kurie į kitas šalis emigravo po Sovietų Sąjungos žlugimo. Įstatymo projekto autoriai paaiškino, kad požiūris į „tėvynainio“ sąvoką keičiasi todėl, kad Rusija pereina nuo humanitarinės pagalbos išeiviams iš Rusijos prie partnerystės ir bendra-

darbiavimo santykių.

Rusija išsipareigoja remti rusų kalbos vartojimo skatinimą dvasinio ir intelektualinio potencialo plėtrai, visuomeninių organizacijų ir žiniasklaidos priemonių kūrimą. Be to, Rusija pasirengusi padėti tėvynainiams grįžti namo, jei jie to norės.

Kaip praneša „Nezavisimaja gazeta“, naujajame įstatymo projekte numatyta, kad Rusija oficialiai nebeįtrauks tėvynainių į dokumentus. Projekte teigiama, kad užsienio valstybių darbo su savo diasporomis užsienyje patirtis parodo, kad paprastai neįvertinamos užsienio politikos, finansinės ir teisinės pasekmės, todėl to nevertėtų imtis.

Nuspręsta federaliniu ir regionų lygiu įsteigti tėvynainių koordinavimo tarybas, kurios taps tarpininkėmis tarp išeivių iš Rusijos ir Rusijos vyriausybės. Vyriausybės manymu, vienas iš naujos įstatymo dėl tėvynainių pataisos privalumų yra tai, kad tekste užsiminta apie Pasaulinį tėvynainių kongresą ir Pasaulinę koordinacinę tėvynainių tarybą.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Kaip Dievas mane saugojo

KUN. VIKTORAS RIMŠELIS

Didžioji mūsų tautai nelaimė įvyko 1940 m. birželio 15 dieną. Tai buvo šeštadienis. Jau neturėjome paskaitų. Aš dėsčiau filosofiją ir graikų kalbą. Tada buvo toks reikalavimas kunigams. Kauno Laisvės alėjoje buvo pilna rusų kariuomenės. Jie važiavo su mašinomis, o mes žiūrėjome, kaip mūsų žmonės mėtė kareiviams gėles, kiti verkė.

Sekmadienio vakarą kapinėse susirinko daug jaunimo. Visi buvome vienoje grupėje ir tris kartus giedojome Lietuvos himną. Rytojaus dieną nežinomi žmonės pradėjo klausinėti, kas dalyvavo vakar kapinėse.

Aš pradėjau lankyti seminariją, nes dar nebuvo kunigas. Ilgainiui mano gyvenimas pasidarė sunkus ir pavojingas. Vis svajoju apie Romos universitetą.

Nuvažiavau pas mamą į Murmas. Man greitai parūpino reikalingus drabužius, bet neklausė, kam reikia. Sugrįžęs į Kauną pradėjau gan dažnai nelankyti seminarijos. Pradėjau ruoštis pabėgti į Vokietiją. Pakalbėjau apie tai su mokyklos draugu Vaičiaičiu. Tai jis man po poros savaitių pasiūlė atnešti brauninką (ginklą). Jis sakė, kad gavęs iš Vilniaus visą jų dėžę. Pagal Šventą Raštą aš atsisakiau tokio ginklo. Man ginklas turi būti didelis peilis. Esu skaitęs, kaip Afrikoje papjauna tigrą naktį. Kai tigras yra urve, žmogus įlenda į urvą su labai aštriu peiliu, uždega šviesą, ir tigras lekia ant peilio, atstatyto tiesiai į jo pilvą. Todėl nusi-pirkau didelį peilį, kurį išgalandau taip, kad su juo galėjai barzdą skusti. Jei per sieną einant šuo užpuoltų, tai tuo peiliu jį papjaučiau.

• • •

Atėjo Kalėdų šventės, ir sniego buvo labai daug. Pasikalbėjau su savo kunigais, kurie mano sumanymui pritarė. Vėliau sužinojau, kad iš mūsų du kunigai buvo sugrąžinti, nes jie vokiečiams pasidarė reikalingi Lietuvoje. To nežinojau, kol neperėjau į Vokietiją.

Atėjo ta diena, kurią turėjau išvažiuoti į Marijampolę, o paskui į Vilkaviškį. Mūsų autobusą sustabdė rusų kareiviai, norėjo sužinoti, ar ko pavojingo nesivežam. Žmonės ėmė šaukti, kad nieko blogo nesiveža. Kareiviai paklausė ir leido važiuoti. Aš apsistojau klebonijoje. Jau tems-tant atsirado tas žmogus, kuris turėjo mane nuvesti prie sienos. Dar gana daug buvo sniego. Vedlys turėjo eiti gana toli nuo manęs, o aš sekiau jo pėdomis. Jei jis degs vieną kartą papirosą, tai galiu sekti jį lengvai, o jei du sykius – turiu pasislėpti.

Priėjome didelius namus. Atseit buvome arti kelio. Vedlys parodė dvi šviesas. Aš pasukau link namų. Žmogus ėjo iš tvarto, laikydamas žibintuvą rankoje. Aš jau buvau labai arti prie jo priėjęs, bet jis manęs nematė. Nutariau eiti tuo keliu, kuriuo nuėjo mano vedlys. Kodėl jis mane du kartus perspėjo, nebuvo laiko aiškintis.

Jau netoli ta vieta, kur aš būsiu paliktas vienas. Vedlys man parodė didelį medį, kuris buvo prie upelio kranto. Tas upelis teka į Šešupės upę, kuri skiria Vokietiją nuo Lietuvos. Vedlys paaiškino, kad turiu eiti tuo upeliu iki Šešupės upės, kur rasiu aukštą tiltą, kurį praėjus čia pat bus jau Vokietija. Vedliui padaviau 600 rublių ir jis nuėjo savo keliu.

Aš pasilikau prie to didžiojo

medžio, po kuriuo buvo daug sniego. Pagalvojau, kad čia yra kur gerai pasislėpti. Išokęs į sniegą, upelį radau beveik be sniego. Upelio krantai buvo gana aukšti. Tai mane dengė ir iš kairės, ir dešinės. Pamačiau iš tolo laivelį. Tai man buvo pavojinga. Žengiau porą žingsnių ir įkritau į vandenį. Sustojau ir laukiu, kas bus dėl to triukšmo. Mano „kaliošai” paliko vandenyje, aš išbridau į krantą. Mačiau tik sniegą, bet eiti pagal upelio krantus buvo pavojinga.

Kun. Viktoras Rimšelis

Upelio pakrantės buvo apaugusios dideliais krūmais. Kas bebūtų, turėjau į tuos krūmus įlįsti. Pradėjau laužyti šakas. Bet tai buvo labai pavojinga. Tai paėmiau aštrų peilį ir ėmiau pjaustyti krūmų šakas. Laimingai pasidariau sau kelią per krūmus be garso. Ilgainiui pamačiau, kad krūmų mažėja, o upelis jau turi sniego, ir daug padidėjęs, taip, kad jau galėjau eiti su baime, nes krūmų sumažėjo. Iš tolo pamačiau ilgiausią tiltą kaip namo stogą. Atsigulęs ant sniego gan ilgai gulėjau ir stebėjau, ar kas nepraeis per tą tiltą. Paprašęs pagalbos iš angelo sargo, pradėjau eiti labai greitai, kiek išgalėdamas. Po apačia tilto kažkaip pasukau į kairę. Tai sugrįžau iš po sniego po tiltu ir ėjau šiek tiek po dešinei. Atsidūriau prie vielos, kuri buvo ištiesta ant sušalusios Šešupės. Peržengęs tą vielą atsidūriau jau Vokietijoje.

• • •

Jaučiausi laimingas, kad esu dar gyvas. Priėjau gan arti kelią, beržais apsodintą. Ėjau tuo keliu į kairę ir susitikau du policininkus. Jie daug ko neklausė, tik prašė, kad juos nuvesčiau, kur brauninką numečiau. Aš jiems sakiau, kad tik aštrų peilį turiu. Jie buvo man labai geri. Tuoju nusi-sivedė mane pas save, kur buvo dar trys policininkai sargai. Jie padėjo man persirengti kitais savo drabužiais ir atnešė didžiausius kailinius ir mane susupo. Pamačiau, kad jie man verda kavą, ant stalo padėjo duoną, sviestą ir sūrio gabalus.

Jie trys susėdo prie stalo ir pradėjo klausinėti, ką daro komunistai. Man atėjo mintis, kad prieš valgant reikia persižegnoti ir aš persižegnojau. Pamačiau, kad tie trys policininkai tarp savęs susižvalgė. Aš jiems atsakiau, kad esu katalikas ir mūsų toks tikėjimas. Pasirodo, kad jie protestantai. Tada pradėjome kalbėti, kaip komunistai persekioja tikinčiuosius. Jau buvo pusiaunaktis, kai jie mane susupo dar kartą ir paguldė ant žemės. O aš ir snausdamas girdėjau, kai jie apie mane kalbėjo.

Ryte vienas iš jų pasisiūlė, kad mane palydės į kažkokį kariškių postą už 14 kilometrų. Man buvo įdomu, kodėl jis pasisiūlė palydėti. Jis man pasakė, kad jis irgi yra katalikas, o kiti protestantai, geri žmonės. Jeigu aš pasirodysiu labai išmintingas pas kuriuos mes dabar einame, tai jie mane sugrąžins kaip ir kitus sugrąžino, kad jiems žinias teiktų. Taip ir buvo, mane pasilaikė tris dienas. Miegojau tuščiame kalėjime, o valgiau valgykloje. Per tris dienas mane klausinėjo apie rusų orlaivius, kariuomenę ir kitus dalykus, apie kuriuos aš nieko nežinojau. Išklausinėjo, ką aš pažįstu Lietuvoje.

• • •

Pagaliau pasibaigė manęs tyrinėjimas. Mane nuvezė gana toli į kitą policijos įstaigą. Jau buvo vakaras, kai policininkas mane nuvezė į kalėjimą. Ten buvo moteris, kuri verk-dama šaukė. Policininkas paaiškino, kad ta moteris išteklėjo už lenko. Aš pasipriešinau, kad mane policininkas nori palikti kalėjime. Tai jis nuėjo į savo namą ir grįžęs mane nusivedė pas savo šeimą. Jo žmona gerai mane priėmė: paruošė vakarienę ir nuvedė nakvoti į antrą aukštą. Jie turėjo tik vieną sūnų, kuris buvo 12 metų. Nežinojau, kaip ilgai aš čia gyvensiu. Tas berniukas labai greitai prie manęs prisirišo. Kitą dieną mesėjome su rogutėmis pasivažinėti. Aš jį išmokinau kas dieną melstis.

Netoliese, kitame name, gyveno šeima, kuri turėjo dvi dukteris. Jų tėvas, jau senokas, man pasigyrė, kad jis buvo Lietuvoje. Jis man parodė visą namą viduje. Jo sūnūs kareiviai, o dukterys tėvą prižiūri. Vyresnioji šalia namo turi krautuvę. Šeimininkė mane pradėjo siuntinėti į krautuvę. Per dvi savaites pasidarėm lyg būtum artimi giminės.

Iš Prancūzijos atvažiavo aukšto rango karininkas. Visi susirinkom pas tą senuką. Tas karininkas paleido muziką šokiams. Jis paėmė jaunesniąją merginą ir pradėjo šokti. O vyresnioji mergaitė, pamačiau, kad pas mane ateina. O šv. Juozapai, dabar mane gelbėk! Mergaitė jau nusilenkė prieš mane ir prašo su ja šokti. Aš jai padėkojau ir pasakiau, kad aš negaliu šokti, nes man yra gavėnia.

• • •

Trečią savaitę atėjo žinia, kad mane turi išvežti. Traukinyje važiavome į nežinią. Vienas jaunas lenkutis parodė savo galvą, kuri buvo visai plika. Jis pasakė, kad mus veža į tą koncentracijos stovyklą, kur jam galva nupliko. Jis man papasakojo tokių dalykų, kuriais aš negalėjau patikėti. Kai atvežė mus prie tos koncentracijos stovyklos, vartus atidarė piktausi teikėjas kareivis. Mus 12 lietuvių nuvedė į didelį kambarį. Naktį mažai miegojom. Jaunesnieji vis šaukė, kad jiems pelės ausis apgraužė.

Rytojaus dieną mus nuvedė į kitą kambarį. Susidarė jau 20 lietuvių, nes radome jau anksčiau atbėgusių. Per visą kambarį daug pastatėlių, kurių kiekvienas dviem žmonėms: vienam viršuje, kitam – apačioje. Pasirodė, kad jau yra daug utėlių.

Mus nuvezė palei geležinkelį, ne taip toli. Visi turėjom nusirengti. O prie stoties visi mus matė nuogus. Mūsų marškiniai buvo sudėti kitoje, tam reikalui padarytoje mašinoje. Kai sugrįžom, kas neturėjo utėlių, tai gavo. Turėjome dar kartą važiuoti utėlių naikinti. Mus išvesdavo į lauką

kas dieną apie 10 val. vaikščioti ratu, prižiūrint sargams. Taip mes matydavom, kas aplinkoje darosi. Gal kiek anksčiau matėme, kaip 20 mergaičių gimnazisčių, panašių kaip Lietuvoje, ilgai stovėjo eilėje. Viena iš jų nukrito. Jas sugrąžino į gretimą kambarį. Iš mūsų kambario buvo apskrita skylė į mergaičių kambarį. Mes paklausėme, kodėl jos čia atvažiavo. Jos viską išpasakojo. Jos buvo gimnazijoje paskutinėje klasėje ir dainavo savo lenkišką himną. Vieną kartą matėme, kaip kareivis vijosi jauną lenkutį, turėdamas saujoje lentelę su vinimis ir trenkė į nugarą su lentele, kur buvo vinis.

Sidzikauskui buvo leista su žmona pavaikščioti. Jis sugrįžęs papasakojo, kaip vienas sargybinis nušovė jauną darbininką. Anksti rytą girdėdavome viršų didelį triukšmą. Mums sakė, kad kalinius lenkus ir žydus sargybinis muša. Lauke išėję matydavome didelius vežimus, pilnus žydų. Man atrodo, kad privažiavo daugiau kaip tūkstantis. Jau buvo po Velykų.

Vieną dieną mus išleido šiek tiek vėliau. Pamatėme gražiai sustatytą būrį žmonių, tai visi buvo žydai. Kareiviai žiopsėjo iš tolo. Žydai giedojo nepaprastai gražiai, bet tonas buvo liūdnas. Aš prisimenu iš Šv. Rašto, kaip žydai giedoją tremtyje, bet tokio garso čia nerasi.

Vieną rytą jaunas vaikinąs parbarškino į duris ir nuėjo. O mudu su kitu vyruku stovėjom prie durų. Tai mudu likome kalti. Visaip mums grasinio. Sidzikauskas mus apgynė. Bet vyriausias karininkas vis tiek mus nuvezė į kareivių bausmės namą, kur išbuvom tris dienas nevalgę.

• • •

Atėjo žinia, kad mus, jaunesnius, išveš į darbą pas ūkininkus. Mes apsidžiaugėm, kad gal mus į laisvę išleis. Sužinojom keistą naujieną, paskelbtą iš rusų, kad vokiečiai ima stambesnes moteris maistui. Prieš mūsų atvykimą kaip tik iš visų stambesnes ūkininkai gaudė. Mums atvažiavus ūkininkai stambesnius vyrus rinkosi. Aš buvau paskutinis.

Mano ūkininkas turėjo 4 sūnus ir vieną mergaitę. Mažiausias buvo 5 metų. Jis su manimi susigyveno. Jis labai mėgo su manim vandenį semti. Aš padedu jį ant rankenos ir aukšty, ir žemyn jį supu. Kasdien tą vandenį sukau. Kai tvarte gyvulius šeriu, tai pribėga prie lovio didžiosios pelės. Čia visi darbai buvo mano rankose.

Atėjo sekmadienis. Bažnyčia ne-labai toli. Aš pėsčias nuėjau, su jaunu kunigu daug prisišnekėjau. Sugrįžęs namo parašiau laišką vokiškai į Romą, mūsų vyskupui Būčiui. Jis man atsakė irgi vokiškai, dar pamokydamas, kad dirbčiau kaip Dievas įsako. Tą vyskupo laišką šeimininkė perskaitė. Vyskupas vėl rašė kažkokiai tai įstaigai, prašydamas mane išleisti į Romą.

Į Romą neišleido, bet galėjau važiuoti į bet kokį universitetą. Man to ūkio šeimininkas nedraudė išvažiuoti. Tuo metu iš Berlyno atvažiavo šeimininko giminė su savo vaikais. Ji sakė, kad Berlyną naktimis smarkiai su orlaiviais puola. Ji man pasiūlė savo namo raktus, kur namas dabar visai tuščias, pasakė, kaip ir kur turiu važiuoti. Tai aš vis tiek turiu važiuoti per Berlyną. Man rodos, sužinojau, kur saležiečiai turi vienuolyną.

Nukelta į 9 psl.

Žodžio laisvės drausmintojai

Atkelta iš 3 psl. išrinktą atstovą, nes jis gina jų teises.

Daugelį gali piktinti V. Tomaševskio ir kai kurių lenkų europarlamentarų laiškai bei kreipimaisi į Europos Komisijos ir EP vadovus, jų reiškiama priekaištai Lietuvai. Vieni tai laiko sąmoningu Lietuvos dergimu. Ypač jei yra pagrindo manyti, kad kritika yra nepagrįsta, nes Lietuvos lenkai turi daugiau teisių negu dauguma Europos Sąjungos šalyse gyvenančių tautinių mažumų, o konfliktas dėl pavardžių rašymo yra dirbtinai rezgamas. Demokratinėje valstybėje negalima nutildyti žmonių, ypač politikų. Jei politikas kalba

nesąmones, sąmoningai meluoja ar iškreipia faktus, galima viltis, kad rinkėjai tai pastebės ir balsuos prieš jį per kitus rinkimus. Vargu ar tokio likimo sulauks V. Tomaševskis, nes jo nuomonei pritaria dauguma jo rinkėjų. Kol lenkai mano, kad yra skriaudžiami, jie turi teisę rinkti jų nuostatas išreiškiančius politikus.

Dėl to nereikia jaudintis. Kitų kraštų žmonės nėra kvaili. Jeigu V. Tomaševskio skundai yra iš piršto laužti, jeigu lenkai nėra skriaudžiami, jis greitai save sukompromituos ir niekas rimtai nežiūrės į priekaištus.

Alfa.lt

IŠ KATALIKŲ REIKALAUJAMA DAUGIAU?

Atkelta iš 3 psl. draugu apsimetęs internato vadovas pasaulietis. Visur buvo tylima, užtušuojama, skriauda nuleidžiama niekais. Šlykščiais veiksmais buvo žalojami ne tik vaikų ir jaunuolių kūnai bei sielos, jie turėjo visą gyvenimą kentėti ir dėl kitų tyčijimo. Šis žinojimas atėmė jiems orą kvėpuoti, nė vienas jų dėl to viduje užduso”.

Stokholmo dienraštis „**Dagens Nyheter**” rašė, jog „tai, kad Katalikų Bažnyčia nori išsaugoti savo organizaciją, nestebina. Tačiau po daugelio skriaudos atvejų atskleidimo pertvarkos neišvengiamos. Tačiau Bažnyčios reakcijoje yra truputį

vaikiškumo, pagal šūkį – „Tai ne aš padariau, arba bent jau ne aš vienas”. Užtat nurodoma, kad ir kitų tikėjimų bendruomenėse yra piktnaudžiavimo, o pedofilija yra visuotinė visuomenės problema. Tačiau aukoms tai ne paguoda”.

Madrido dienraščio „**Pais**” nuomone, „į pederastus Katalikų Bažnyčios gretose turi būti žiūrima lygiai taip pat, kaip ir tokius pat kituose visuomenės sluoksniuose. To reikalauja teisingumas”. Anot Ispanijos laikraščio, „nusižengusieji turi būti metami iš darbo, verčiami prašyti savo aukų atleidimo ir baudžiami pagal galiojančius įstatymus”.

Lrt.lt

DU AMERIKOS LIETUVIAI

Atkelta iš 4 psl. suruoštame pasitarime, tuoj po pasitarimo buvo suimtas ir vėliau sušaudytas. Į Misiūno vietą MGB pasodino savo agentą Viktorą Pečiūrą („Grieštas”, „Gediminas”) ir beveik visai sunaikino Didžiosios kovos partizanų apygardą.

1946–1948 m. Markulis dalyvavo beveik visose svarbesnėse operacijose naikinant partizanus ir ypatingai partizanų ir pogrindžio vadovybę. Vienu laiku Markuliui buvo pavesta sekti buvusius tautos įkaitus nacių Stutthof lageryje, tarp jų ir Balį Sruogą. Iš vakarų atvykusį avantiūristą Joną Deksnį (Liūto Mockūno „Pavargęs herojus”) Markulis apgyvendino savo bute, vėliau Deksnį irgi išdavė ir pavertė išdaviku. Markulis siuntė prašutin savo draugus ir kolegas, žmones, su kuriais dirbo, draugavo, kurių šeimas ir vaikus pažinojo, kuriuos apgyvendindavo savo bute.

Viena sėkmingiausių Markulio išdavystės veiklų buvo įtikinti partizanus „legalizuotis” ir pereiti iš ginkluoto pasipriešinimo į pasyvią rezistenciją. Nurodė jiems surinkti ginklus į „saugyklas”, į žinomas ūkininkų sodybas, „ligi kol jų prireiks”. Surinko partizanų fotografijas dokumentams paruošti. Paskui parūpino netikrus dokumentus, kad jie galėtų pereiti į legalų gyvenimą. Tačiau tie dokumentai buvo specialiai sužymėti, ir visi partizanai, kurie naudojosi tais

dokumentais, buvo suimti.

Sunku nustatyti, kiek šimtų lietuvių buvo nužudyta ir įkalinta Markulio dėka, nes vieni, kuriuos jis išdavė, buvo nukankinti ir nužudyti arba kalinti ir ištremti, kiti dar ir kitus išdavinėjo. Partizanai ne kartą bandė Markulį sunaikinti, bet nepasisekė.

Markulis nuo 1954 m. vėl dėstė Vilniaus universitete. Nuo 1977 m. buvo patologijos ir teismo medicinos (forensic medicine) katedros vedėjas. Išspausdino daugiau nei 100 mokslinių straipsnių toje srityje. Parašė retorikos vadovėlį – kaip kitus paveikti ir įtikinti savo žodžiais. Pagal savo pasirinktą medicinos šaką – pjaustyti lavonus – jis tyrinėjo Kristijono Donelaičio ir Barboros Radvilaitės palaikus. Gyveno Vilniaus Žvėryno prestižiniame rajone, gražiamo, atskirame dviaukščiame namelyje, kokius tiktai ypatingai nusipelnusiems valdžia paskirdavo. Jam trūko išgyventi tik keletą metų ilgiau, ligi Lietuvos atgimimo, kad būtų gavęs proga atsiskaityti už savo kaltes. Mirė Vilniuje 1987 m. gruodžio 10 d.

Pastaba. Sovietų saugumo įstai ga kartas nuo karto buvo pertvarkoma ir „perkrikštyjama” naujais vardais. Chronologiškai šie vardai sekė vienas po kito, nurodant tą pačią sovietų saugumo įstaigą įvairiais laikotarpiais: Cheka, NKVD, OGPU, NKGB, MGB, MVD ir KGB.

Ada ir Vacius Lelis, gyvenantys **Sterling Heights, MI**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui” 50 dol. auką. Labai ačiū.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Kaip Dievas mane saugojo

Atkelta iš 8 psl.

Dabar jau neatsimenu tos vietos, bet tiesiai nuvažiavau pas juos. Iš jų patekau į Tuebingeną, kur yra garsus universitetas. Atradau namą, kuriame studentai ruošiasi būti kunigais. Tame name priėmė mus keturis lietuvius, iš kurių atsimenu tik Biliauską. Universitete buvo studentų iš visų kraštų. Jie ruošėsi būti kunigais, turėjo specialius mokytojus. Aš

ruošiausi specialiam atestatui. Kai metai pasibaigė, gavau pas vieną kleboną geras atostogas. Man sekėsi universitete mokslas gerai, bet šventintis kunigu norėjau tik Lietuvoje. Iš Vokietijos buvo uždrausta išvažiuoti į kitą valstybę, bet aš privažiavau prie Lietuvos sienos, parodžiau universiteto dokumentus ir manęs nieko neklausė. Autobusas nuvežė į Kauną.

**Accounting
Income TAX Consulting**
pransee@aol.com 3805 N. Seeley, Chicago, IL 60618

- Mokesčių tvarkymas asmenims bei korporacijoms (income tax)
- Klientų atstovavimas bei jų interesų gynimas IRS
- Korporacijų bei pelnio nesiekiančių organizacijų buhalterija
- Dovanojimo ir palikimų mokesčių tvarkymas
- Konsultacijos mokesčių sumažinimo klausimais
- 20 metų darbo patirtis

Gediminas Pranskevičius E.A. 773.935.0472

IEŠKO DARBO

* **60 m. moteris** ieško darbo lietuvių šeimoje. Turi rekomendacijas, nevairuoja, minimali anglų kalba. Tel. 630-552-4169.

* **Moteris ieško** darbo su gyvenimu. Dirba su visomis aparatūromis ir su sunkiais ligoniais. Tel. 773-396-9232.

PASLAUGOS

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūsių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings”, „soffits”, „decks”, „gutters”, plokšti ir „shingle” stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

Apsilankykite tinklalapyje
www.draugas.org

SIŪLO DARBĄ

Cleaning Company seeking Fill-in People – 2 shifts available.
Days 6 am start and Evenings 6 pm start time. Good driving record required. Mon. thru Fri. and must be available on weekends.
Apply 4952 W. 128 Place, Alsip
Mon. thru Fri. from 9 am to 3 pm.
708-385-3575

Crew People needed for Cleaning Company.

Duties include detail cleaning, strip & waxing floors, carpet cleaning. Starting time is 6 pm Mon. thru Fri. and must be available for weekends.
Heavy lifting required. Apply at 4952 W. 128th Place, Alsip Mon. thru Fri. from 9 am to 3 pm.
708-385-3575

Pasveikinkime savo giminaičius ir draugus lietuviška dovana

Artėjant Šv. Velykom mes galvojame, kaip pasveikinti artimuosius ir draugus. Žinoma, tai ne Kalėdos, kai visi verčiamės per galvą ieškodami dovanų, tačiau su gamtos atgimimu, su Kristaus Prisikėlimu taip pat norisi draugams ir giminaičiams parašyti gražų žodį, vaikams, paaugliams įteikti dovanėlę. Jei pasidairysite po „Draugo“ knygynėlio lentynas, rasite tikrai puikių dovanų, tinkančių šia pavasarine proga.

Pirmiausia – tai velykiniai atvirukai. Jų knygynėlyje yra net keletas rūšių. Nusipirkę atviruką (kaina – 1 dol.) juo pamaloninsite savo draugus.

Knygynėlio lentynose yra puikių knygų, taigi, mėgstantiems skaityti galite padovanoti „Drauge“ nupirktą knygą.

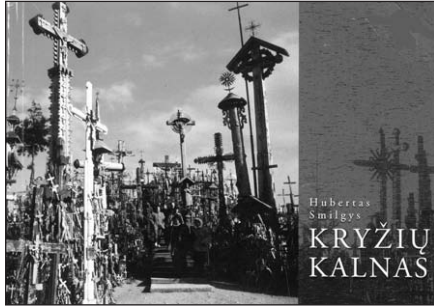
Nijolės Alfonsos Gaškaitės-Žemaitienės 1997 m. išleista studija „Pasipriešinimo istorija 1944–1953 metai“ susilaukė didelio skaitytojo dėmesio. 2006 m. išleistas 2-as papildytas šios studijos leidimas, kurį ir siūlome skaitytojams.

„Knygos pasirodymas – drąsus iššūkis sovietų okupacijos laikotarpio istorijos tyrinėtojams. Netolimos praeitės skausmas, gyvų liudytojų dalyvavimas pokario įvykių rekonstrukcijoje, pirma galimybė sovietinio režimo iškankintai visuomenės daliai atvirai parodyti savo atminties žaizdas yra požymiai, leidžiantys tikėtis, kad vienaip ar kitaip dabarties Lietuva artėja prie savo istorinės tapatybės suvokimo“ – taip knygą įvertino istorikas Egidijus Aleksandravičius. Knygos kaina – 20 dol.

Žinomo Lietuvos istoriko ir visuomenės veikėjo Arvydo Anušausko archyvinį dokumentų kopijomis gausiai iliustruotoje knygoje „KGB Lietuvoje. Slaptosios veiklos bruožai“ apžvelgiama bene žinomiausios pasaulyje slaptosios tarnybos – KGB – veikla Lietuvoje 1940–1991 metais, taip pat sovietinių žvalgybos struktūrų veikla iki 1940-ųjų.

Atskleidžiama, kokius veiklos metodus (agentūrinio išsiskverbimo, kompromitavimo, dezinformacijos, šantažo ir t. t.) naudojo KGB, kokios įtakos ši struktūra turėjo visuomenės procesams bei atskiroms įvykiams. Knygos kaina – 28 dol.

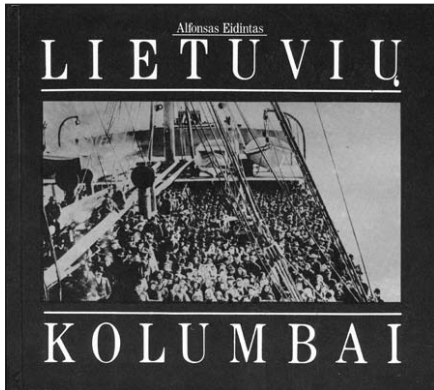
Kas iš mūsų nėra aplankęs arba bent girdėjęs apie vieną nuostabiausių Lietuvos vietovių – netoli Šiaulių stūksantį Kryžių kalną? Tai švento

susikaupimo, gilių padėkos jausmų, jautrių prašymo maldų vieta. Huberto Smilgio. „Kryžių kalnas“ – 48 psl., nedidelio formato, ryškių spalvų ir išpūdingų nuotraukų fotoinformacinis leidinys, kurį išleido Lietuvos Kultūros fondo Šiaulių krašto leidyklos „Saulės delta“. Tekstas (jo labai nedaug) – lietuvių, anglų, vokiečių ir rusų kalba.

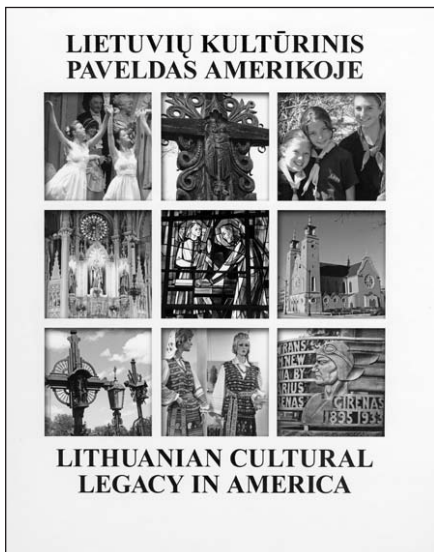
Šiuo metu kalne yra daugiau kaip 50,000 įvairiausių kryžių, kryželių, stovylėlių, koplytstulpių, šventųjų paveikslų. „Kiekvienas kryžius turi savo istoriją, savo intenciją“, – sako fotoalbumo autorius, daugelį tų kryžių įamžinęs savo nuotraukose. Albumo kaina – 10 dol.

Alfonsas Eidintas „Lietuvių kolumbai: lietuvių emigracijos istorijos apybraiža“. Už Lietuvos ribų gyvena daugiau kaip milijonas lietuvių kilmės žmonių. Tarp jų – išeiviai ir tremtiniai, dėl įvairių priežasčių skirtingu laiku atsidūrę už Tėvynės ribų.

Mokslininkų surinkti duomenys rodo, kad 1920–1923 m. didžiausia emigracija iš Lietuvos buvo į JAV – 22,325 žmonės. Per 1920–1940 metų laikotarpį iš Lietuvos išvyko 102,461 gyventojas. Iš šio skaičiaus 30,869 (30,1%) išvyko į JAV. Apie emigrantų kelius ir klystkelius, apie jų gyvenimą JAV rašoma šioje knygoje-albume. Leidinyje gausu nuotraukų. Tai gera dovana tam, kas domisi lietuvių išeivijos istorija. Albumo kaina – 13 dol.

Fotoalbumas „Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje“. Šio

trijų šimtų nuotraukų albumo sudarytojas ir rengėjas inžinierius Algis Lukas pateikė trijų didžiausių emigrantų bangų iš Lietuvos kultūrinio palikimo pėdsakus, to palikimo kūrėjų portretus.

Albumas suskirstytas į dešimt skyrių. Kiekvienas albumo skyrius turi trumpą aprašymą. Albumas gausiai iliustruotas – yra daugiau kaip 350 spalvotų nuotraukų. Vartydamas gausiai iliustruoto albumo puslapius, stebiesi išeivijos pasiekimų mastais ir galia. Skaitytojai susipažins su JAV lietuvių istorija, lietuvių kultūriniais centrais, pirmosiomis lietuviškomis bažnyčiomis, vienuolynais, jaunimo stovyklomis, lietuviškomis kapinėmis, nekilnojamuoju turtu ir kitomis vertybėmis.

Fotoalbumas išleistas lietuvių ir anglų kalba, tad jį galima padovanoti ir savo draugams amerikiečiams, besidomintiems mūsų tautiečių istorija ir dabartimi Amerikoje. Kaina – 40 dol.

Ištabaus likimo knyga „Dainos. Vieux chants Litوانيens“ (Parenė Danutė Krištopaitė. V.: „Krantai“, 2008. 216 p.) pirmą kartą pasirodė 1948 m. Freiburge, okupuotos Vokietijos prancūzų zonoje. Ją parengė tada neseniai Lietuvą palikusi kultūros veikėja Gražina Krivickienė-Gustaitytė (1908–1998), linoraizininiais gausiai iliustravo tokio pat likimo ištiktas vienas žymiausių lietuvių grafikų Viktoras Petravičius (1906–1989), įžangos žodį parašė taip pat išeivis dr. Jonas Balys (g. 1909), anuomet radę prieglobstį minėtame mieste.

Rinkinyje pateikiama devyniasdešimt suvalkiečių dainų, sugrupuotų į devynis skyrius, kiekvienas pavadintas viena ar dviem būdingesnės dainos eilutėmis, pvz., „Mūs mažiukai piemenukai“; „Tu mano motinėle“; „Sunku našlaitėlei an svieto gyventie“ ir t. t.

Leidime spausdinamos ir dainų melodijos, užrašytos Adomo Gaidamavičiaus (parenė Laima Burksaitienė). Dėl to knyga įgyja dar didesnę vertę.

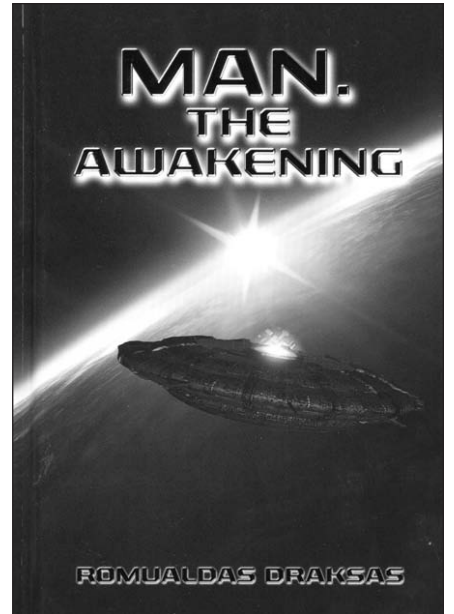
Lietuvių kultūrai reikšminga knyga gali būti gražia velykine dovana. Knygos – albumo kaina – 40 dol.

Draugams, mėgstantiems meną siūlome „Draugo“ knygynėlyje nusipirkti puikų albumą „Viktoras Si-mankevičius. Graphic Artist“ (Knyga spausdinta Melbourne, Australijoje, 2008 m.).

Vartydami albumą meno mylėtojai galės susipažinti su įvairialype dailininko kūryba – karikatūromis, piešiniais tušu, koliažais, monotipijomis, linoraizininiais, exlibriais, skulptūromis. Tai gera dovana ne tik jį pažinojusiems, bet ir tiems, kurie domisi lietuvių išeivių kūryba.

Knyga išleista anglų ir lietuvių kalbomis. Be dailininko kūrinių nuotraukų įdėta D. Simankevičienės rašyta dailininko gyvenimo ir kūrybos apžvalga, pateiktas leidinyje esančių kūrinių sąrašas. Knyga gausiai iliustruota dailininko darbais. Knygos – albumo kaina – 35 dol.

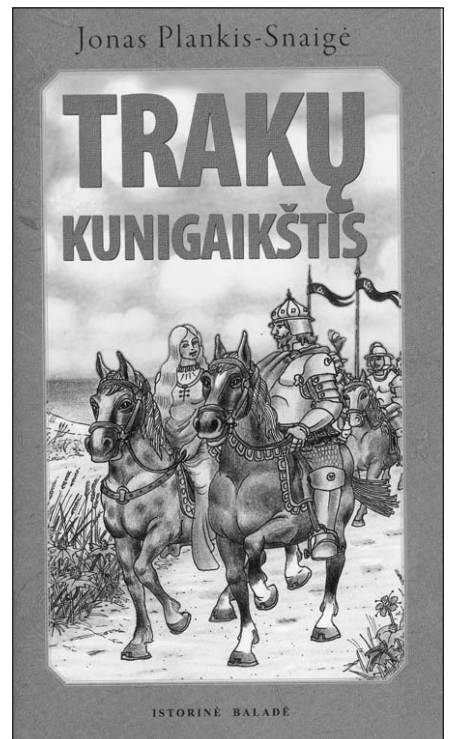
Vienas iš nedaugelio lietuvių autorių tarptautinių debiutų R. Drakšo fantastinis romanas „Man. The Awakening“ (lietuvių kalba – „Žmo-

gus“) tai knyga apie žmogų ir jo neapbrėpiamas galimybes. Žmogus – pats baisiausias galaktikos padaras, sukurtas kaip unikali kovos mašina, sukilęs ir pabėgęs nuo savo kūrėjų, atsidūręs ir įkalintas planetoje, slopinančioje daugumą jo galių. Bet kas atsitiks, jei žmonės vėl atsidurs už juos įkalinusios planetos poveikio ribų ir jiems vėl grįš visos kūrėjų suteiktos galios? Kitaip tariant, jei prasidės tai, ką kitos galaktikos rasės vadino „prabudimu“.

Kaina – 25 dol. Knyga – anglų kalba. Taigi, mėgstančiam fantastiką angliakalbiui tai bus graži velykinė dovana.

Vaikams gera dovana – Jono Plankio-Snaigės istorinė baladė „Trakų kunigaikštis“ (Leidykla „Alka“, Vilnius, 2010).

Prelato Igno Urbono rūpesčiu išleista JAV gyvenusio ir kūręsio kunigo Jono Plankio knygelė eiliuota forma pasakoja vaikams apie istorinius asmenis Kęstutį ir Birutę. Knygelė iliustruota gražiais dailininko Vlado Kudabos piešiniais. Kaina – 5 dol.

Visas knygas ir albumus galima įsigyti paštu, pridėdant 9,25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Per siunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2.5 dol. siuntimo mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel.: 773-585-9500.

Paruošė Laima Apanavičienė

Laisvės alėjos metamorfozės

Tęsinys iš kovo 17 d.

„Pieno centro“ rūmai – KTU Ekonomikos ir vadybos fakultetas, „Sampo“ bankas
(Laisvės al. 55)

- Pastatyti 1931–1934 m. pagal architekto Vytauto Landsbergio-Žemkalnio projektą.
- 1937 m. pasaulinėje parodoje Paryžiuje „Pienocentro“ architektūra įvertinta bronzos medaliu.
- Pirmajame aukšte buvo pieno gaminių užkandinė ir parduotuvė, dalyje antro aukšto – J. Muralio kirpykla, kituose aukštuose „Pienocentro“ įstaigos, butai.
- Nuo 1964 m. viršutiniuose aukštuose įsikūrė Kauno politechnikos institutas.

- 1982 m. pirmame aukšte įrengta pieno kavinė, o 1983 m. – baras.
- Nuo 2004 m. – Kauno technologijos universiteto Ekonomikos ir vadybos fakultetas, Lietuvos kokybės valdybos asociacija (LKVA) ir „Sampo“ bankas.

Švarcų namas su „Triumf“ kinu – prekybos centras „Merkurijus“

- 1909 m. pagal techniko Jokūbo Ušakovo projektą sklypo savininkai Dovydas ir Debora Švarcai pastato dviaukštį namą. Jame įrengiamas kinematografas, pavadintas „Triumf“. Tai buvo geriausia tuo metu Kaune kino salė.
- 1932 m. padarytas kino teatro remontas pagal inžinieriaus Nikolajaus Mačiulskio projektą. Kinas, kurio savininkas buvo Jokūbas Jacovskis, veikė ir per Antrąjį pasaulinį karą.
- 1970 m. valdos pastatai apmatuoti ir nugriauti.
- 1983 m. pagal Antano Algimanto Sprindžio projektą čia pastatyta universalinė parduotuvė „Merkurijus“.

Šalia parduotuvės įrengtas fontanas (architektė Vanda Peleckienė).

„Metropolio“ restoranas – restoranas „Pizza Jazz“

(Laisvės al. 68 / Daukanto g. 19)

Izidorius ir Rachilė Volkovyskiai įsigytame sklype 1899 m. pastatė dviaukštį namą, skirtą viešbučiui ir restoranui. Projektą parengė gubernijos inžinierius Nikolaj Andrejev.

1910 m. restoraną su viešbučiu išsinuomojo A. V. Bulygina.

- 1915 m. Volkovyskių šeima pasitraukė į Rusiją.
- 1922 m. pastatą su viešbučiu,

klubu ir restoranu iš Volkovyskių įsigijo Užsienio reikalų ministerija. Pirkimo reikalus tvarkė ministerijos įgaliotinis L. Daukša, vėliau išsinuomavęs „Metropolį“ iš ministerijos ir tapęs AB „Lietuvos viešbutis“ direktoriumi.

- 1932 m. „Metropolio“ restorane atliktas kapitalinis remontas. Jo savininke tapo Elena Baronienė.
- 1937 m. pavasarį „Metropolio“ patalpose atidaryta nauja baro patalpa.
- 1941–1944 m. restoranas atnaujintas lietuviškais motyvais.
- 1981 m. vidus perkurtas pagal Alvydo Jačiausko ir Rūtos Palytės projektą.
- 1997 m. į „Metropolio“ patalpas (pagrindinę restorano salę) įsikėlė „Kauno Bingo salonas“.
- 1998.10.08 buvusiose baro patalpose atidarytas restoranas „Pizza Jazz“. Architektas Virginijus Juozaitis, dizainerė Rūta Kreivytė. Restorano šeimininkai Vilmantas ir Eglė Šimoniūčiai.
- 1999 m. gruodį vėl atgaivintas „Metropolio“ restoranas. Atgaivinimo projekto vadovas Gintautas Stanislovaitis.
- 2001 m. restoranas atnaujintas iš pagrindų. Vidaus autorius Rustenis Milaševičius.
- Dabar šį restoraną su jo šlovinga praeitimi sieja tik pavadinimas. Kitoje pastato dalyje įsikūręs restoranas „Pizza Jazz“.

Žymūs žmonės gyvenę, dirbę Laisvės alėjoje:

- Antinis, Robertas (1898–1981), dailininkas, skulptorius – Laisvės al. 48.
- Biržiška, Mykolas (1882–1962), Nepriklausomybės Akto signataras, profesorius, lietuvių literatūros istorikas, „Aušros“ berniukų gimnazijos direktorius (1922–1930) – Laisvės al. 95.
- Dovydaitis, Pranas (1886–1942), pirmasis lietuviškos „Aušros“ gimnazijos Kaune direktorius – Laisvės al. 95.
- Indra, Juozas (1918-1968), kompozitorius, dirigentas ir dainininkas – Laisvės al. 81.
- Yčas, Martynas (1885–1941), bankininkas, pirmasis Lietuvos finansų ministras – Laisvės al. 10.
- Kunčius, Anicetas (1935–1990), Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas – Laisvės al. 110.
- Merkys, Antanas (1887–1955), Kauno burmistras, Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas – Laisvės al. 30.
- Mikutavičius, Ričardas (1935–1998), Kauno garbės pilietis, kunigas, poetas – Laisvės al. 9.
- Pundzius, Bronius (1907–1959), skulptorius – Laisvės al. 24.
- Sleževičius, Mykolas (1882–1939), Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas, Užsienio reikalų ir teisingumo ministras, Steigiamojo Seimo atstovas, advokatas – Laisvės

Mielam draugui, vyrui, tėvui ir seneliui, Lietuvos kariuomenės karininkui

A † A BRONIUI LATOŽAI

mirus, reiškiu nuoširdžiausią užuojautą žmonai REGINAI, jų vaikams KASTYČIUI ir RITAI bei jų šeimoms.

Vytautas Lapatinskas

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadui

A † A JUOZUI BAGDŽIUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą žmonai ZITAI BAGDŽIUVIENEI ir artimiesiems.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa

PADĖKA

A † A Dr. JUSTINAS DĖDINAS

Mirė 2010 m. kovo 1 d. Palaidotas kovo 6 d.

Ačiū visiems, atsilankiusiems laidojimo namuose, bažnyčioje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą – Šv. Kazimiero lietuvių kapines, aukojusiems šv. Mišioms ir Ateities fondui.

Dėkoju prelatui Ignui Urbonui ir kun. Antanui Saulaičiui, SJ už Justino lankymą ligoninėje ir šv. Mišių aukojimą,

Širdingai dėkoju solistui Algimantui Barniškiui, vargonininkei Jūratei Grabliauskienei, Ritai Maleiškienei už skaitinių skaitymą, Pranui Jurkui už pasakytą išpūdingą atsisveikinimo kalbą.

Mano padėka karsto nešėjams, Donald M. Petkui ir jo laidojimo namų darbuotojams už rūpestingą ir malonų patarnavimą.

Su liūdesiu Genovaitė Juodikienė

al. 89.

- Tallat-Kelpša, Juozas (1889–1949), kompozitorius ir dirigentas – Laisvės al. 69.
- Venckūnas, Jurgis (1891–1970), balneologas, Kauno kurorto, Šančių versmės mineralinio vandens gydyklos įkūrėjas – Laisvės al. 26.
- Zvanterdijkas, Janas (1896–1976), Nyderlandų konsulas – Laisvės al. 29 ir 42.

www.grazitumano.lt

◆**FSS Čikagos skyrius ruošia ve-**lykinių margučių marginimo vakaronę, kuri vyks kovo 26 d., penktadienį, 6:30 val. v. Pasaulio lietuvių centro apatinėje valgykloje, Lemont. Apie dalyvavimą prašome pranešti Jolandai iki kovo 24 d. tel.: 630-257-2558.

◆**Kviečiame į Lietuvos pop sce-**nos princo Ryčio Cicino koncertą, kuris vyks Pasaulio lietuvių centre kovo 27 d. 8 val. v. Bilietus galite įsigyti parduotuvėje „Lietuvėlė“ ir kavinėje „Smilga“. Daugiau informacijos tel.: 773-788-1362 arba tel.: 708-594-5622.

◆**Kviečiame kovo 27 d. į Balzeko** lietuvių kultūros muziejų, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, kur atvykusieji bus mokomi marginti margučius. Pradžiai 11 val. r. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

◆**Lietuvių Opera praneša, kad** kovo 28 d., Verbų sekmadienį, 9 val. r. Palaimintojo J. Matulaičio misijoje, Lemont, bus aukojamos šv. Mišios už visų laikų Lietuvių Operos solistus ir choristus. Melsime gyviesiems Dievo palaimos ir sveikatos, o mirusiesiems – Amžinosios ramybės.

◆**Jaunimo centro Moterų klubo** narės kovo 28 d., Verbų sekmadienį, po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje kviečia į tradicinius priešvėlykinius priešpiečius Jaunimo centro kavinėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Šventinį stalą pašventins tėvas Antanas Gražulis, SJ. Savo apsilankymu paremsite Jaunimo centrą.

◆**Dailininkės Aušrinės Kerr pa-**rodos „Autobiografinės kryžkelės“ atidarymas Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre vyks balandžio 2 d., penktadienį. Pradžiai 7:30 val. v. Atidaryme dalyvaus autorė. Muzikinę programą atliks jaunasis pianistas Charlie Clarke.

◆**Pasaulio lietuvių centro Mote-**rų renginių komitetas rengia Atvelykio vaišės balandžio 11 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Visi nuoširdžiai kviečiami smagiai praleisti popietę. Vietas užsisakyti galite tel.: 708-448-7436 (Aldona Palekienė).

◆**Balandžio 11 d. 12 val. p. p.** Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre vyks visuotinis Jaunimo centro narių, rėmėjų-aukotojų suvažiavimas. Suvažiavime bus renkami trys tarybos nariai, valdybos pirmininkė/-as ir Kontrolės tarybos nariai vienerių metų kadencijai. Po suvažiavimo taip pat bus renkamas (perrenkamas) tarybos pirmininkas. Maloniai kviečiame dalyvauti šiame svarbiame suvažiavime.

◆**Balandžio 17 d. 6 val. v. Lietu-**vių pasaulio centre vyks Montessori mokyklėlės „Žiburėlis“ vakaronė „Suk suk ratelį“. Atvykusių su tautiniais drabužiais laukia staigmena. Bilieto kaina – 50 dol. Daugiau informacijos galite gauti tinklalapyje www.ziburelis.org arba tel.: 630-257-8891.

◆**Registracija naujiems 2010–2011** mokslo metams Čikagos lituanistinėje mokykloje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks balan-

džio 17 d. Daugiau informacijos apie registraciją ir mokyklą galite rasti mokyklos tinklalapyje: www.cikagoslituanistinemokykla.org Tel. pasiteiravimui: 708-296-3192 (Laima Apanavičienė) arba 630-290-4490 (Kristina Petraitienė).

◆**Balandžio 18 d., sekmadienį, 2** val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre vyks vienos dalies spektaklis „Bona Sforca. Atsisveikinimas“. Po spektaklio – poetės Liūnės Sutemos pagerbimas, kompaktinės plokštelės „Tebūnie“ pristatymas. Atlikėja – Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė.

◆**Kun. dr. Kęstutis A. Trimakas** birželio 20 d. švęs kunigystės 50-me-tį. Padėkos šv. Mišios vyks Šv. Antano parapijos šventovėje (Cicero), kurioje jis patarnauja lietuvių katalikų bendruomenei. Po Šv. Mišių – akademija ir vaišės parapijos salėje. Pagerbti kun. K. Trimaką atvyks ir svečiai iš Lietuvos.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**San Francisco lietuviams ir** teatro mylėtojams primename, kad kovo 27 d., šeštadienį, 6 val. v. „Room Interior art gallery“, 1320 4th St., San Rafael, Ca 94901, bus rodomas Liucijos Armonaitės „Bona Sforca. Atsisveikinimas“ (režisierius Gytis Padegimas). Bona Sforca – Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė. Po spektaklio prie taurės vyno ir lietuviškų užkandžių susitikimas su aktore. Skambės poezija, dainos, teatrinis humoras.

◆**Š. m. balandžio 10 d. įvyks** „Lietuvių krepšinio turnyras, West Palm Beach – 2010“, kurį organizuoja JAV LB Palm Beach apylinkės valdyba bei Lietuvių švietimo ir kultūros centras. Varžybos vyks sporto salėje, adresu: 500 Swain Blvd., Greenacres, FL. Vakarinė programa – bare „Cruzan Rum Bar“, 11511 Ellison Wilson Rd., North Palm Beach, FL 33410. Informacija tel.: 561-574-0027 (Arvydas) arba tinklalapyje www.javlb.org.

◆**Pagal seną tradiciją Nevėžio/**Neringos tunto (Worcester, MA) organizuojama Kaziuko mugė vyks balandžio 11 d. Maironio parko salėje. Mugės pradžia – 12 val. p. p. Galėsite nusipirkti įdomių rankdarbių, medžio drožinių, knygų, lietuviško maisto produktų ir kitokių gėrybių. Nuo 12:30 val. p. p. jūsų lauks gardūs pietūs, pyragai, kavutė. Daugiau informacijos tel.: 508-755-0400 (Irena Markevičienė) arba el paštu: Irene-Mark@aol.com

◆**Lietuvos vaikų globos organi-**zacija (Lithuanian Children's Relief, Inc.) gegužės 2 d., sekmadienį, 2 val. p.p. kviečia į septintąją kasmetinę muzikos ir dainų popietę „Mano širdies daina“, kuri vyks Fontbonne Academy Auditorium, 930 Brook Road, Milton, MA. Bilieto kaina – 35 dol. Visos lėšos bus skirtos Lietuvos vaikams. Bilietus užsisakyti galite tel.: 505-586-0650 (Veronica Bizinkauskas). Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.walnuthillarts.org.

„DRAUGAS“ – IŠEIVIJOS GYVENIMO DABARTIS IR ATEITIS

Be Draugo fondo dienraštis nebūtų sulaukęs šimtmečio. Aukokime Draugo fondui įvairiomis – gimtadienių, vardadienių, jubiliejų, švenčių ir kt. – progomis. Įamžinkime savo artimuosius Draugo fonde.

Čekius rašyti: Draugas Foundation, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Akompaniatorė Lisa Kristina.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Bilietus į Lietuvių Operos spektaklį „Linksmoji našlė“ galite įsigyti krautuvėlėje „Lietuvėlė“ (5741 S. Harlem Ave., Chicago, IL 60638), „Lithuania Plaza Bakery&Deli“ (9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465), „Atlantic Express“ (2719 W. 71 st St., Chicago). Taip pat kiekvieną sekmadienį po 9 val. r. ir po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo J. Matulaičio misijoje, Lemont. Bilietų kaina – 40–55 dol. Bilietus prašome nusipirkti iš anksto, nes spektaklio dieną jie bus brangesni. Kovo 27 d. bilietai bus pardavinėjami prieš ir po pamokų Maironio lituanistinėje mokykloje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont ir Čikagos lituanistinėje mokykloje Jaunimo centre, Čikagoje. Premjera įvyks balandžio 25 d. 3 val. p. p. „Olympic Theatre“, 6134 W. Cermak Rd, Cicero, IL 60804. Informacija tel.: 773-434-7919, 708-691-9114, 630-242-1888.

Organizuojamos išvykos į Dainų šventę autobusais

Hartford apylinkės valdyba kviečia registruotis į Dainų šventės išvyką autobusu. Planuojama išvykti penktadienį, liepos 2 d., grįžti pirmadienį, liepos 5 d. Išvyką organizuoja JAV LB Hartford apylinkė. Informaciją teikia D. Grajauskienė tel.: 860-657-9067. Autobusas išvyks nuo Šv. Trejybės parapijos bažnyčios, 53 Capitol Ave., Hartford, CT. Užsiregistruoti ir 100 dol. užstatą prašome atsiųsti iki š. m. balandžio 1 d. adresu 53 Canione Rd., Glastonbury, CT. 06033. Kviečiame visus paremti Toronte vykstančią Dainų šventę savo dalyvavimu.

JAV Lietuvių Bendruomenės Vi-durio Vakarų apygardos valdyba ruošia keturių dienų išvyką autobusu į IX Dainų šventę, Toronte. Planuojame išvykti iš Čikagos penktadienį, liepos 2 d. Šeštadienį numatoma apžvalginė ekskursija po Toronto miestą. Sekmadienį, liepos 4 d., visi dalyvausime Dainų šventėje. Grįžtame į Čikagą pirmadienį, liepos 5 d. Prašome užsiregistruoti kelionei iki kovo 31 d. Išsamesnę informaciją galite gauti paskambinę Irenai Vilimienei tel.: 708-974-0591 arba parašę el. pašto adresu: zvilimas@att.net

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas AURIS JARAŠŪNAS

Estate Planning (Wills, Trusts) ir Land Use
2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, CA 90404
Tel.: **310-828-7525**
Mob.: **310-701-8472**
E-mail: jaralaw@earthlink.net
Valandos: antradieniais ir pagal susitarimą

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą